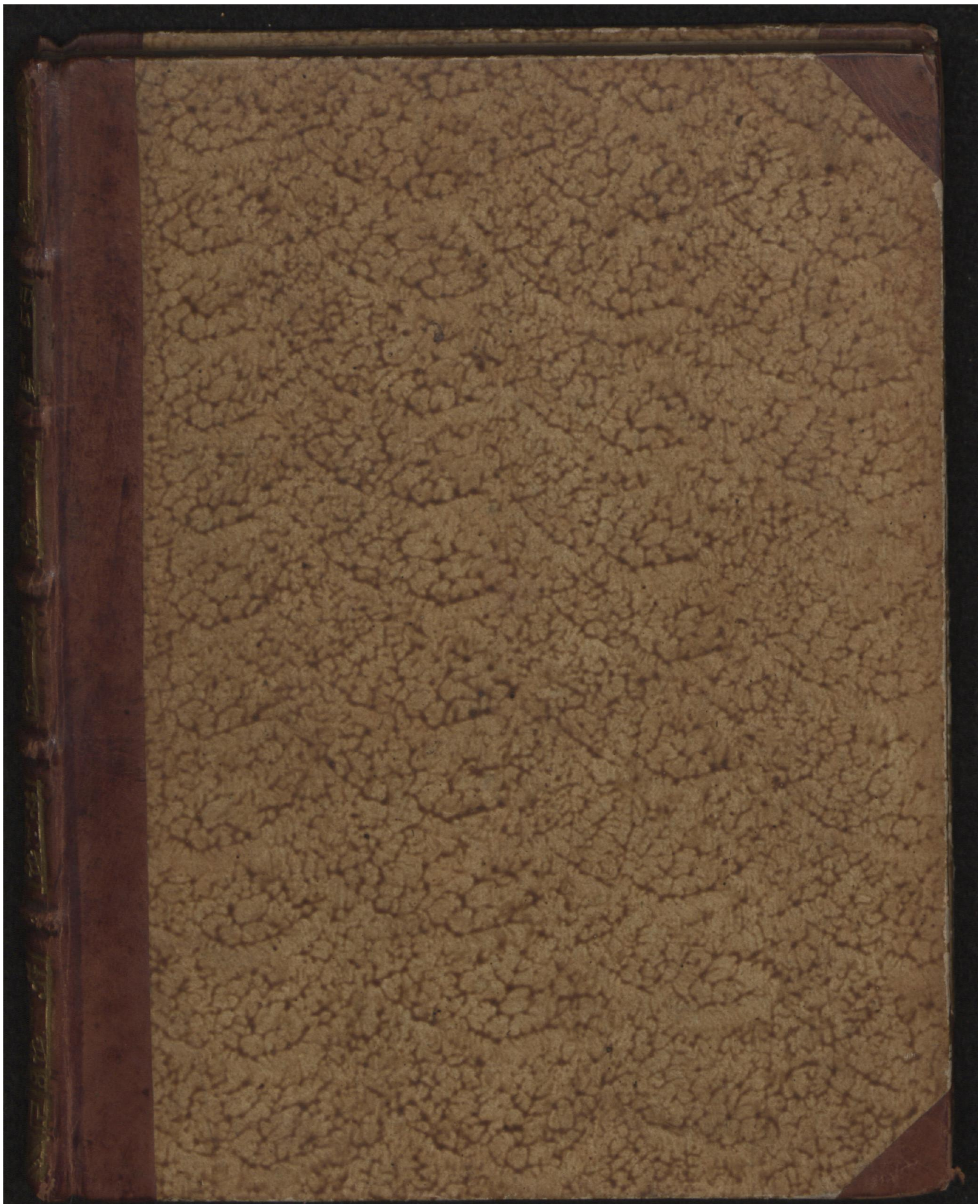
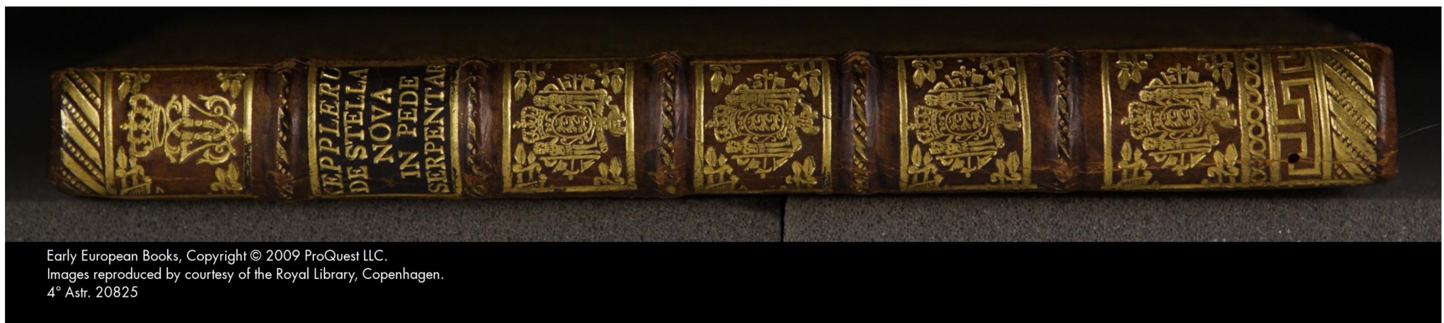
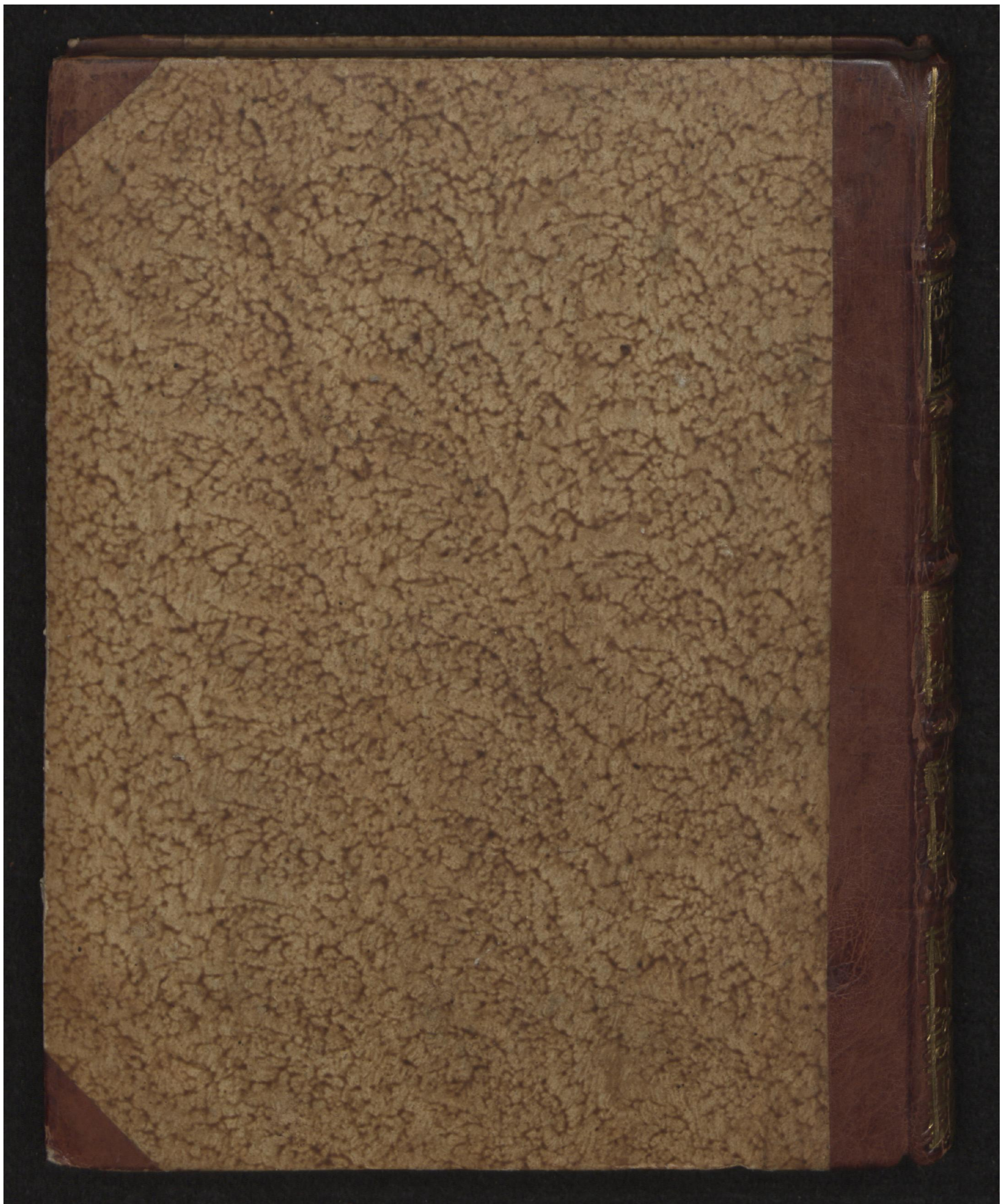

EPPLERU
DE STELLA
NOVA
IN PEDE
SERPENTAR

IOANNIS KEPLERI
S. Cæs. Maiest. Mathematici
DE
IESV CHRISTI SERVATORIS NOSTRI VERO ANNO NATALITIO,

CONSIDERATIO NOVISSIMÆ sententiæ Laurentii Suslygæ Poloni, quatuor annos in vsitatam Epocham desiderantis.

Cum Priuilegio S. Cæs. Maiest. ad annos quindecim.

FRANCOFVRTI,
In Officina Typographica Wolfgangi Richteri.

M. DC. VI.

PERILLVSTRI VIRO
Dn.
IOANNI BARVVITIO
Sac. Cæs. Maiest.
RVDOLPHO II.
à
CONSILIIS IMPERIALIBVS AVLICIS ET SECRETIS INTIMIS,

Domino meo gratioso.

VM superiori æstate S. Cæs. Maiest. permissu & veniâ, per Illust. Dominationẽ Tuam impetratâ, in Styriam profectus essem, domestici negocii causâ: bono quodam studiorum meorum fato accidit, vt venalem Grätii inuenirem libellum Laurentii Suslygæ Poloni; cui titulum fecit; Theoremata de anno ortus ac mortis Domini, deque vniuersa Iesu Christi in carne œconomia. *Cuius libri argumento mirificè delectatus, cepi de eo, ad meum libellum, de Noua Stella Serpentarii, quem tunc meditabar, accommodando cogitare. Nam si vera dixisset author, quatuor annos adiiciendos vsitatæ Christianorum Epochæ, ad ætatem Christi constituendam; sequebatur igitur, Christum natum esse anno vno atq; altero post coniunctionem Magnam Trium superiorum in principio Arietis, seu fine Piscium, à qua sextum ab orbe condito recurrebat Triplicitas ignea: stellam igitur, quæ Magos perduxit ad Christi præsepe, vtpote biennio antiquiorem*

natiuitate Christi hac circumstantiâ nostræ huic stellæ fuisse comparandam.

Cum igitur descriptionem ipsam Stellæ, ex officio scriptam, Suæ C. Maiest. vt debui, dedicauerim: hanc vnicæ huius circumstantiæ temporariæ, quoto anno Christi fulserit nostra stella, elucidationem, in illo meô ocio Styriaco scriptam, cui potius offeram, quam Illust. Dom. Tuæ, vt, sicut illic Suæ Maiestati officii mei, sic hic ocii per Te mihi procurati rationem tibi reddam? Accedunt Illust. Domin. Tuæ merita, cùm in Artes omnes, & potissimum in Astronomiam Braheanam; tum verò & in earum cultores, meque adeo ipsum: vt quorum patrocinium in hac Augustæ Aula sic suscepisti; vt hanc palmam cedas nemini. Atque vtinam aliquid à me proficisci possit, quod Tibi tantum pariat voluptatis, quantum ex hac Tua tutela Ego sensi vtilitatis hactenus. In præsens maiora non potui: & spero Tibi placituram vel solam in me voluntatem. Vale, meque tueri & promouere perge. Pragæ VIII. Id. Septembris, anno vsitatæ Epochæ 1606.

Illust. Domin. Tuæ

Obseruantissimus
cliens

Ioan. Keplerus.

DE VE-

DE VERO IESV CHRISTI MEDIATORIS NOSTRI NATALI ANNO.

VIDES, lector, in libello de Stella Noua Serpentarii, pagina 135. momentum aliquod accedere nostrę contemplationi, si constet Christum Iesum natum anno Iuliano 41. Augusto XII. & Sylla Coss. Quia sic stella Christi cum stella nostra hoc commune nanciscitur; vt vtraque in coniunctionem magnam incidat.

Itaque non admodum præter institutum in hanc syluam Chronologicam excurrero. Quod si olim Censorinus suo Q. Cærellio de die Natali gratulaturus, materiam censuit idoneam, qua omnes omnium gentium Epochas vno quasi fasciculo colligatas ob oculos exhiberet, eoque labore studium Chronologicum adiuuaret: quæso te, quid adeo alienum à nostro proposito; si & ipse Natalem noui sideris, & quæ cum illa coincidit, Triplicitatis igneæ qua geminata celebritate Deus Optimus Maximus quendam quasi clauum fixit, Lustro magno condito, ludosque sæculares & spectacula Orbi Terrarum, in Circo cœlesti, seu Planetadromo magno, per integrum annum exhibuit: si hāc inquam sæcularem celebritatem repetitione & emaculatione Epochæ Christianis commendatissimæ exornauero.

At non tam necessitate meæ materiæ, quam peculiari quodam studio impellor ad repetendam Laurentii Suslygæ Poloni sentētiam: Cupio enim hanc, vt veram meo iudicio, innotescere quam plurimis hominibus: & verò vereor, ne negligatur, quatuor potissimum de causis; primâ, quod Authoris noui liber titulum præfert Chronologicum, cuius nominis artes à paucioribus excoluntur; alterâ, quod grauatur author præiudicio Magnorum virorum; tertio, quod neglexit astronomiam, & in disputatione de passionis anno hanc scientiam traditionibus plane postposuit; quæ res astronomos à thesi per se verâ abalienare possit; denique quod ipsa sibi solet obstare nouitas & solitudo Authoris, difficulter hominum animis euellantur vsu trita, multorumque consensu stabilita.

Quibus incommodis etsi nonnihil prospectum iam est a Posseuino, qui Authorem publicè commendat, facit id tamen, intactâ

hac quæſtione, nulla ſignificatione in vllam partem inclinans.

Itaque non abs re putaui, ſententiam Suslygæ transſcriptam in hunc libellum, (quem ob materiæ curioſitatem in multorum manus venturum exiſtimo) & communiorem facere, & argumentis perſpicuis etiam aſtronomicis adiuuare, adeoque vnius inſuper anni ſubtractione in Herodis, filiorumque funeribus, probatiorem, & veritati propiorem reddere, vt habeant lectores pulchrum aliquid, quo fruſtratam inutilium diuinationum expectationem ſolentur.

Quod dum aggredior; Deum Opt. Max. ſuplex oro; ita mihi mentem obfirmet, vt veritatem nudam vndecunque oblatam irretortis oculis aſpiciam: neque me perſonarum & partium vel admiratio, vel deſpectus, quod hodie pleriſque contingit, faſcinet: iis vero, qui me vel ob hoc, vel ob illud reprehenſuri, vel ſuſpicionibus oneraturi ſunt, hoc viciſſim pœnæ irroget; vt agnitis prauitatibus affectuum, quibus hodie vulgus etiam literatorum in ſtudia abit pernicioſiſſima, hoc ipſum, quod in me culpant, imitentur.

An & qualis error in Christi Epocha vulgata.

Aberrari hodie in notatione annorum Chriſti publica & receptiſſima; fatentur pleriq; omnes ex Chronologorum turba: quidam annum vnum, quidam biennium deſiderantes. Qui vero ad quartum vſque annum progrediantur, præter quem dixi Suslygam recentiſſimum, noui neminem.

Erroris vero cauſæ, neque pudendæ ſunt, neque omnibus ex æquo Chriſtianis communes. Nam quod has externas circumſtantias attinet natiuitatis Chriſti, non duxerunt neceſſarium Eccleſiæ patres, omnes minutias perſequi, maximè nondum vſu confirmato, tempora per annos Chriſti ſignandi.

Quod ſi ēt quiſpiam Theologorum vſq; ad contentionum ſtudia prouehatur, iſta curioſius inquirendo: iam cenſurā incurrit increpantis Apoſtoli. Euſebio quidem & poſt eum Chronologis, qui hanc materiam ex officio tractāt, maior neceſſitas incumbit, quam ipſis Theologis, vt Chriſtianam Rempub. ab hoc ludibrio vindicent.

Quis author Epochæ erroneæ.

Iam quod eorum ſententiam attinet, qui hodie vnum vel alterum annum in annorum Chriſti notatione deſiderant: ab iis non antiqui patres, ſed recentior Eccleſia poſt annum Chriſti 500. in hac aberratione deprehenditur. Nec enim aliud tradunt illi Veteres ante 500. annos, aliud hodie Chronologi de circumſtantiis, & characteribus anni, quo Chriſtus natus eſt; ſed vtrique iunctim, & illa primitiua Eccleſia, & hodierni Chronologi ex eius teſtimonio, medios, ſe inter & nos, hallucinantes arguunt; vt quibus contigit iſta hallucinatio non

Quæ cauſa errandi.

ignoratione circumſtantiarum, cum Chriſti Natiuitate coincidentium, ſed ſera receptione moris numerandi per annos Chriſti. Quid mirum enim, ſi Dionyſius Abbas, ignoratis iam, poſt tot ſæcula, moribus Romanorum, Nouembrem proximum ab illo Septembri, quo Tiberius decimum quintum Imperij annum finiuerat, adhuc partem fecit quindecimi anni Tiberij, qui primus eius error eſſe videtur: quid item mirum ſi Locutionem B. Lucæ Euangeliſtæ ſic accepit, ac ſi ille dixiſſet, Chriſtum, cum baptiſaretur, anno quindecimo Tiberij, Menſe (vt authores Dionyſio probati voluere) Nouembri; incepiſſe agere annum ætatis triceſimum, quaſi nuper completo vndetriceſimo, vix ingreſſus eſſet Triceſimum: qui alter eius error tanto fuit promptior, tanto excuſabilior, quod etiamnum hodie in tanta luce literarum de ea locutione varie diſputatur. Quibus duabus hallucinationibus acceſſit neglectus hiſtoriæ Romanæ, & Iudaicæ; condonandus & iſte ſæculo illi, vix ab irruptione barbarorum ſeſe recolligenti, cum ex hoc ipſo neglectu etiamnum hodie apud Viros clariſſimos, ocio librisq; abundantes, omnis reſidua dubitatio pendeat. Quid ſi verò coniectura iſta noſtra, qua in re Dionyſius aberrauerit, falſa ſit, ſic vt Dionyſius B. Lucam aliter forte intellexerit, quaſi triginta ſolidos retrò quindecimum Tiberij numerantem ad ortum Chriſti, recte etiam quindecimum Tiberii definiuerit, ſed eundem non rectè ab annis Diocletianeis, quibus ætate Dionyſij vtebantur Chriſtiani, dimouerit, confuſus perplexa Conſulum, Imperatorumq; ſerie?

Noſtra Epocha pugnat cum traditione primitiua Eccleſia.

Quidquid huius ſit, & Dionyſio condonari poteſt, & veteribus Patribus commune non fuit. Nam colligens eorum ſuffragia ſcriptor Annaliũ Baronius & concilians, potiſſimos in hoc conſentire deprehendit, Chriſtum natum eſſe, vel exitu conſulatus Meſſahalæ, & Lentuli, vel initio conſulatus immediate ſequentis Auguſti XIII. & Syluani, à quo anno hic annus eſt ſupra Milleſimum Sexceteſimũ octauus, quẽ nos à natiuitate Chriſti perperã numeramus ſextũ.

Quin ne his quidem vltimis ſæculis defuere, qui biennij errorem in Dionyſio animadverterent. Producit teſtem Scaliger Marianum Scotum, clariſſimis verbis teſtantem de hac diſceſſione Dionyſij à Veteribus Patribus.

An etiam primitiua Eccleſiæ computatio in errore verſetur, & quonam?

Cæterum, quia & hos antiquos etiamnum vno aut altero anno à vero abeſſe contendit Suslyga: quæras non iniuria, quæ ipſis cauſa aberrandi, cum fuerint temporibus Chriſti vicini.

Ego vero dico, veſtigia B. Lucæ Evangeliſtæ religiosè ſecutos,

tanquam

tanquam minimè aberrauerint, sic explicari posse. Dicit B. Lucas anno quindecimo Tiberij, Iesum cum inciperet (scil. cursum prædicationis, vt Ignatius, Beda, Bernardus intelligunt) fuisse, quasi triginta annorum. Anni triginta ablati ab anno quindecimo Tiberij relinquunt quadragesimum secundum Augusti, annum secundum Olympiadis CXCIV.

Idē Lucas act. 1. v. 1. περὶ πάντων, ὧν ἤρξατο ποιεῖν καὶ διδάσκειν. Et v. 22. Ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου. Cum his confer locū ipsum Luc. 3. v. 23. καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὢν, ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσὴφ, &c. Vt interpunctionē ante ὢν mutuemur ex citatione Epiphanii, fauente phraseos concinnitate.

Quicunq; ergo B. Lucam in voce imitatus, dicit Christum natum, circiter hunc Augusti, & Olympiadis annum, non debet pro errante corripi, etsi calculo subducto accuratius, vel XLI. vel XL. annus Augusti exeat. Nam & ipse tricenarius numerus per se, quo B. Lucas vtitur, rotundus est, & compendiarius seu summarius, & vox (quasi, ὡσεὶ) ex abundanti addita, omnem huiusmodi scrupulositatem repudiat. Et quid attinuit Patres scrupulosius ista tempora rimari, quæ B. Lucas ipse, quo loco de Baptismo agit, rimatus est?

Quin potius, si quis articulum Nativitatis presſius inquirat, proprios Euangelistarum locos adeat, quibus ipsas Natiuitatis circumstantias descripserunt: inueniet quantum & tunc suffecit Rerum gestarum è propinquo memoribus, & hodie dum sufficit diligentibus historiarum lectoribus: Natum esse scilicet, quo tempore ex decreto Augusti census in Iudæa actus, viuente Herode Rege.

Vides vsitatas temporum notationes Veteribus, per Reges & Imperatores: cum ijs iam perge ad historias, quas Lucas ipse tibi commendat, dum citat; minus te fallent, quam rotundus Euangelistæ numerus, triginta annorum, alieno loco, vbi non de Natiuitate, sed de Baptismo loquitur, expressus.

De excessu Herodis.

IGitur Luca Euangelista duce peruenimus ad excessum Herodis, nec accuratius describitur Natiuitatis tempus, quam quod præcesserit Herodis mortem; nisi forte census actus nos postmodum in arctiori constituat spacio, aut omnino fidem mereatur vetus traditio de bimulo Christo quando ex Aegypto redijt.

Omnis igitur labor in excessu Herodis indagando vertitur: Cuius historiæ scriptor Iosephus & diligentissimus & Romanarum rerum peritissimus, & publica Romanorum Imperatorum honoratione de fide commendatus, cum hodie diuino beneficio supersit: mirum equidem

quidem eſt, quo fato fiat, vt Chriſtiani homines potius illi fidem abrogent, (quo rotundum B. Lucæ numerum, reclamante particula ὡσεὶ, rigidè ſequi poſſint) quam vt ex fide Ioſephi, etiam Euangeliſtarum fidem de Natiuitate ſcribentium, ad exteros & gentiles, quibus tamen diſputandi conditionem deferunt, luculento & penetrabili argumento commendent.

Cæterum Ioſephus, aiunt, errauit in annorum computatione ſæpius, & citra controuerſiam: non tutum igitur, ex eius fide, definito Euangeliſtæ numero vim facere.

Accipio conditionem huius campi, & occurro; quod ſi Ioſephus in hiſtoria Romana, (cui Iudaica ſic intexta eſt, vti ſubtegmina ſtaminibus) nullius erroris, ex Tacito, Dione, Suetonio, Paterculo cæteris coargui poteſt, & ſi Iudaica Herodis negocia Natali Chriſti vicina (de antiquioribus enim excuſationes ſunt variæ) per huiuſmodi circumſtantias Romanorum concurrentium deſcribit, quas Romani ſcriptores eaſdem, nec tamen ex compoſito, commemorant, iure merito fides ei eſt habenda etiam in Iudaicis. Atqui hoc demonſtrauit Suslyga; hic illius libelli ſcopus, hæc ſumma eſt: Hoc ſi repetiero, & diſerte explicuero, liberabitur Ioſephus ab errorum intentatorum ſuſpicione: niſi ſi quid forte peccauit librarius, à quo caſu ne ipſa quidem ſacra volumina ex omni parte manſerunt immunia: quibus tamen nihilominus ſua conſtat irrefutabilis authoritas.

Vtar autem ad hanc rem proponendam his potiſſimum Hypotheſibus.

I. In confeſſo eſt apud omnes, Anni ordinationem Iulianam, vti ab Auguſto eſt reſtituta, manſiſſe hucuſq;, & Calendas Ianuarias, à quibus init noſtra vitioſa Chriſti æra, principium fuiſſe quadrageſimi ſexti Iuliani, Caio Cæſare Auguſti filio, & Aemilio Paulo Coſs. Primum vero Iulianum Coſs. habuiſſe C. Iulium Cæſarem, & Fabium Maximum. Hac Iulianorum ſerie libenter in hoc negocio vtor, vt quæ centenariorum repetitione non ſit onerata.

II. Confeſſum & hoc eſt hiſtoricis, à quo tempore cœpit Iulianorum annorum ſeries, Conſules annorum ſingulorum ſic ſciri, vt alteri alterorum ſint indices: ſaltem vſq; ad Tiberij exceſſum: quia cum ſequentibus temporibus nullum nobis in præſens eſt negocium. Itaq; breuitatis cauſa vtar vt plurimum numero Iuliani anni, omiſſis Coſs.

III. Valde vereor, vt omnes Romani juris prouinciæ, ne Iudæis quidem sub rege precario exceptis (nec enim Rex hic eos censu Orbis excipere potuit) annos Imperatorum & Regum per consules numerent, sic vt qui fuit vltimus Augusti, eius residuum à XIV. Cal. Sept. numeretur pro integro & iusto anno primo Tiberii, duobus Sextis, Pompeio & Apuleio Coss. Et Cal. Ian. sequentibus, Druso, & Norbano Coss. iam dicatur inire II. Tiberii, vix tertia anni parte in Imperio exacta. Videtur id innuere Tacitus Annal. III. Cuius verba hæc: *M. Silanus ex contumelia consulatus, honorem Principibus petiuit: dixitq; pro sententia, vt publicis priuatisq; monumentis ad memoriam temporum, non consulum nomina præscriberentur, sed eorum qui Tribunitiam potestatem gererent.* Tiberius vero *decretas ob Tribunitiam Drusi potestatem cæremonias temperauit.* Hæc Tacitus. Noluit nempe morem numerandi annorum spacia per Coss. abrogari. Equidem in prouinciis, quæ sub regibus consueuerant, obtinuisse par est credi, vt anni Imperatorum præscriberentur actis; at quia soliti vna Consules addi, omnino vt Imperatores numerum, sic consules metam annis præfigebant.

Suslyga eandem numerandi & signandi formam latenter sequitur in loco Lucæ, annos Tribunitiæ potestatis Tiberii computans, quod non probo; nec verisimile, Iosephum & B. Lucam, non Romanos, sed prouinciales, Tribunitiæ potestatis potiorem, quam Monarchiæ rationem habere.

Hanc igitur hypothesin adhibebo ad coniecturas formandas: nihil tamen obstinate defendam. Viderit autem Scaliger quo modo diuersa imperiorum initia ex Iudæorum consuetudine desumpta, cum iis argumentis, quæ hic sum allaturus, conciliare velit.

I. Calculus Iosephi & Dionis. Anno 37. Actiaca pugna, relegatus Archelaus, qui est 51. Iulianus.

I. Cum igitur annus 15. Iulianus sit annus pugnæ Actiacæ; 51. Iulianus erit tricesimus septimus pugnæ Actiacæ: quoto Iosephus affirmat Archelai bona fisco Cæsaris vindicata, relegato Archelao in Gallias.

At eodem 51. Aemilio Lepido, Lucio Arruncio Coss. Dio refert: *Herodem Palæstinum, accusatum à fratribus, trans Alpes damnatum in exilium, ditione, quam tenebat, Reip. vindicata.* Nulla diuersitas nisi nominis, seu filio Patris nomen hallucinans Dion indiderit, (legimus enim & anno secundo Caji Herodem Galilææ tetrarcham relegatum in Gallias) seu Herodi Archelao nomen fuerit. Quemadmodum Agrippæ, ei qui Herodis ex filio Aristobulo nepos, solus ex posteris Herodis

Ierosolymas

Ierosolymas tribus primis annis Claudii tenuit, & Cæsareæ mortuus est, ei inquam Actorum 12. etiam Herodi nomen est. Immerito itaq; hic Iosepho imputatur error, & videtur Scaliger diuersa secutus annorum initia seipsum inuoluere. Sed neq; Suslyga hic sibi per omnia constat, dum hunc ipsum Dionis locum citans, ad Iulianum 52. accommodat, contra manifestam literam.

Archelaus hic apud Iosephum habet annos Imperii nouem, alibi decem. Intellige decimum inchoatum, vel ex hypothesi tertia, vt ceperit imperare anno 42. Iuliano, à quo hic 51. relegationis, sit decimus. Cum ergo Iuliano 42. successerit, oportet vt Herodes magnus decesserit eodem anno 42. ante pascha. *Fuit vero decimus imperii Archelai. Ergo 42. est primus Archelai, vltimus Herodis.*

II. Idem confirmatur etiam eo numero annorum, quem Iosephus Herodis imperio disertis verbis ascribit. Nam Herodes Rex declaratus est anno 6. Iuliano, quia Domitio Caluino & Asinio Pollione Consulibus, quos Iosephus indicat. Regnauit verò ab hoc initio annos 37. Si ergo 6. Iulianus est Herodis primus, ergo 42. Iulianus est tricesimus septimus, & sic annus mortis Herodis. *II. Calculus Iosephi Herodes mortuus anno 37. à Renunciatione, 34 à captis Ierosolymis. Ergo anno 42.*

Rursum Herodes cepit Hierosolymas, capto & paulo post deleto Antigono rege, anno Iuliano 9. quia Marco Agrippa, & Caninio Gallo Coss. quos itidem Iosephus indicat. Regnauit vero ab hoc initio annos 34. Si ergo 9. Iulianus est Herodis primus ab hoc initio: igitur 42. Iulianus est Herodis 34. & sic annus mortis Herodis. At si spreta hypothesi tertia scrupulosè agas, currebant de tricesimo septimo inchoato dies forsan aliqui à priore regni initio. Et à posteriore deerant tricesimo tertio complendo menses amplius tres; quia Ierosolymas cepit æstate, die ieiunii.

At ne turberis lector, neque diffidas, Iosephum numero hoc complecti voluisse Consulum paria, quæ regnando Herodes attigit. Ecce enim huius numerationis exemplum etiam alterum in hoc ipso authore; dum à captis per Pompeium Ierosolymis, Cicerone & Antonio Coss. ad easdem per Sosium captas, Caluino & Pollione Coss. annos numerat 27. qui sunt completi 26. eâdem præcisè die redeunte, sed 27. paria consulum Romanorum attingunt: quo nomine etsi Iosephū Iosephus Scaliger fol. 422. insignis peccati reum agere visus est, rediit tamen cum eo in gratiam in secundis curis. Verba scribam. Fragmentorum Chronologicorum folio L. sic *Quod Iosephus inclusiuè numerat.*

 Iosephus

Iosephus de Dauide: διέταξε δὲ μίαν πατριὰν διακονεῖσθαι τῷ Θεῷ ἐπὶ ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ σαββάτου ἐπὶ σάββατον. *Dixit octo dies* ἰδιωτικῶς, *cum essent tantum septem solidi. Lucas,* ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον. *Atqui* ἐπλήσθησαν ἑπτὰ *duntaxat. Sic* πεντετηρὶς *dicitur, quæ quatuor tantum ann. solidis constaret.* Hæc ibi:

At in additamentis fol. 747. sic

Tamen Xenophontis hac de re verba sunt hæc: τελευτῶντος ἤδη τοῦ θέρους, εἰς ὃ ἑξάμηνος, καὶ ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἔτη τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. *Præter sex menses ait octo & viginti annos præterea huic bello absolutos fuisse. Sed vtitur idiotismo loquendi, viginti & octo annos, pro vigesimus octauus annus, quæ locutio apud *Iosephum, Plutarchum, Gregorium, Turonensem, & alios veteres frequens occurrit, quod mihi imposuit, & cautioribus imponere potest. Itaque qui hallucinari putant *Xenophontem, ipsi potius hallucinantur. Non enim est hallucinatio, sed* ἀκυρολογία καὶ ἰδιωτισμός.

Cum ex summi Viri Iosephi Scaligeri Opere plurimum profecerim: nolo hæc aliter accipiantur, quã à me proponũtur: scilicet ad instaurandam rerum notitiã, quas certatim hodie quærimus. Quicunque hac mentione ad suam obtrectandi libidinem fuerit abusus: is & me & bonas literas insigni iniuria flagellauerit. Idem de cæteris dictum volo, pro cuiusque merito.

** Ecce*

** Subsume Iosephum.*

Et alibi excusat Taciti locutionem similem, qui eadem de causa *Tribunitiam Augusti potestatem continuatam* ait *per septem & triginta annos*; cum ne sex quidem & triginta solidi fuerint. Plura exempla suppeditabunt argumenta sequentia. In præsens illud solum considera, non posse ex hoc Iosephi loco scrupulos colligi temporum, vel ideò saltem quod non ita accuratus sit circa Regnum Herodis, vt fuit circa imperium Augusti: in hoc enim menses, & dies computandos sibi putauit, in Herode solos annos; scilicet inter vtriusque initii consules duo tantum paria consulum intersunt; sic vt annus captæ vrbis quartus sit ab anno regni traditi per Senatum.

Adde quod hoc pacto, si imperium Herodis, alium sensum literæ secutus, in 43. Iulianum termines, Archelaus ditionem solos 8. annos tenuisset, planeque falsum dixisset Iosephus de anno Archelai decimo. Sic altera manu Iosepho medicinam applicans non necessariam, altera atrocius lædes. Magis igitur ad fidem Iosephi, moremque Romanum est, vt dicatur Herodes mortuus anno 42. Iuliano, quod quidem ex sequentibus etiam argumentis patebit.

Atque hæc mihi superest controuersiola cum Suslyga: conuenimus interim in hoc vterque, Herodem non serius anno 43. Iuliano decessisse.

Itaq; illi, qui annos Herodis regni 34. vel 37. à pugna Actiaca numerandos putant non verisimili coniectura nituntur. Quale namq; absurdum, eum, qui Herodis diarium confecit, vnde Iosephus omnia transcripsit, in hoc diuersissimo initio regni Herodis, hacque anno-

Iosephum plerumque nu-

annorum summâ vel hallucinatũ, vel mentiri voluisse. Si Iosephum diligenter legeris, inuenies semper vere spectatum ab eo initium illud, quando Ierosolymas Herodes cepit; non quando à Cæsare confirmatus fuit, post victoriam Actiacam. Nec enim erat illi Cæsar quæstionem moturus, vtrũ hactenus legitimus rex fuerit, iuuerat.n. Antonium in Herodis dignitate constituenda; sed regno hactenus possesso, ipsum vt Hostis sui Antonii sociũ rursus erat priuaturus.

merare à captis Ierosolymis.

Ecce L. 15. C. 7. Pugnam Actiacam, quæ incidit in 15. Iulianum, confert Iosephus in septimum Herodis, itaque Nonum Iulianum, quo Ierosolymæ captæ, primum numerat Herodis.

1. In pugna Actiaca anno 7.

Et C. 12. Regni decimo tertio famem Iudeæ cõmemorat, quã Herodis prouidentia subleuatã ait anno sequente, puta Regni decimoquarto. Eodẽ vero tempore auxilia misit Ælio Gallo in Arabas mouẽti. Hanc autẽ Ælii Galli expeditionẽ Arabicam Dion refert in Iulianum 22. Is si est 14. regni Herodis, oportet vt 9. Iulianus, quo captæ Ierosolymæ, sit Iosepho primus regni Herodis.

2. In fame per Iudæam & expeditione Arabica. anno 22.

Sic annum 36. Iulianũ, quo Augustus, Dione indice, fuit in Galliis, & vnde redeuntẽ exitu anni Herodes ex Syria veniẽs inuenit Aquileiæ; hunc igitur annum Ioseph. confert in Herodis vicesimum octauũ: sic dicẽs: *Tùm* (intellige æstate priore, quã isset Herodes Romã) *perfectam fuisse Cæsareã, Olympiade CXCII*, qua notatione frequẽter solet signare tota quadriennia, nõ certum eorũ annum. Itaq; ablatis 27. solidis à 36. relinquitur 9. Iulianus, qui primus Herodis perhibetur; quia scil. eo cepit Ierosolymas. Obiiciat mihi quis celebritatẽ ludorum, quos Herodes instituit Cæsareæ? scilicet vt suspicionẽ faciat Olympiadici ludicri, quod nonnisi annis Iulianis 34. 38. celebrari potuit? At perpende nõ decuisse, vt Herodes Olympiacam celebritatẽ, quã ipse auxit Cæsariensi minueret, eodem anno occupato. At vide consiliũ Herodis aliud: Anno 36. Iuliano, vicesimus annus cõplebat à morte Antonii, & Cleopatræ, & recepta Alexandria; post quam victoriam Cæsar solus imperio potitus est, à quo Herodes Cæsareæ suæ nomen dedit.

3. In dedicata Cæsarea & itinere Romã anno 28.

Huc quadrat ẽt locus Ioannis 2. mediocriter, quẽ pede nõ inoffenso trãsit Scaliger. Anno 15. Tiberii, qui est ꝑ hypothesin tertiã, Iulianus 73. Iudæi dicunt Christo, 46. annis ædificatũ esse templũ, quantum eius eo vsq; erat consummatũ. Auffer 46. solidos à 73. restat 27. Iulianus currẽs. Dicunt igitur Iudęi cœptã structuram Iuliano 27. Iosephus verò ait, aliquid temporis datũ demolitioni templi prioris, &

4. In demolitione templi anno 18.

 conue-

conuectioni materiæ. Idem ait promulgatum ab Herode decretum hoc, de tẽplo ædificando, anno regni 18; additis 17. solidis ad 9. Iulianum currentẽ, exit 26. Iulian. currẽs, quo Iosephus ait decretã ædificationẽ templi, annus nempe proximus ante illũ, quo anno Iudæi dixerunt cæptã structuram. Numerat igitur & hic Iosephus annos Herodis à captis Ierosolymis. Itaq; de bello Iud. lib. 1. c. 16. vbi quindecimo regni anno ascribitur hoc decretum, omninò mendum est.

8. In Augusti aduentu in Syriam, anno 17.

Sic l. 1. c. 15. de bello I. Augustũ ait anno 10. reuersum in Syriã: ergo 25. Iuliano. Nam sexdecimo in Syria fuerat, iens in Ægyptum cõtra Antoniũ. Hunc 25. Iulianũ in animo habens, appellat 17. Herodis, eoq; affirmat amplificatum Herodi Regnum ab Augusto. Aufer 16. solidos à 25. currente, restat 9. Iulianus currens, quo Ierosolyma capta, vnde Herodis initium putat Iosephus.

Hic si Dionẽ conferamus, videtur nasci instãtia, nostræ hypothesi tertiæ. Nã Dioni Augustus anno 24. abit in Siciliam, animo eundi in Syriã, ibiq; hibernat; anno 25. in Samũ, & hic hibernat, anno demum 26. in Syriam excurrit: rediensq; in Samum, ibi secundo hibernat, & hunc Iosephus appellat 17. Regni, videtur igitur hic 17. cõpletos, aut à die captæ vrbis, non à Cal. Ianuariis currentes numerare? Ego vero iam ante probaui Iosephum, cum de hoc excursu Augusti in Syriã loqueretur, non 26. sed 25. Iulianum in animo habuisse. Quare vt concedam vel Iosephum vel Dionem vno anno aberrare in historia, illud non est necesse, vt concedatur, Iosephũ numerare hic completos. Vide an Dion duobus sęculis Augusto posterior, deceptus in hoc sit, quod nimium sero traiicit Augustum in Asiam, nimium diu retinet in Samo: Si quis tempora rebus administrandis in proportione iusta admetiatur.

Quæ obiici Iosepho possint de duobus regni Herodis initiis.

Iam & hæc nobis est amolienda suspicio, quasi Iosephus in cõsulibus allegatis fuerit hallucinatus; sic vt temporibus cogitatis non genuinos præfigeret consules. Simul autem fidés facienda iis, quæ dixi: Herodem Regẽ declaratum priori parte anni 6. non posteriore; Ierosolymas verò cepisse anno 9. non octauo. Sunt. n. qui decepti amphibolia vocis χειμῶνος, Herodẽ putant hyeme nauigasse Romam, quod nõ posset alio tẽpore fuisse, quã exeunte Sexto. Itaq; irruptionem Parthorum in Syriam, & occupationem Hierosolymarũ ascribunt anno sexto, confirmati in hoc insuper mendoso Iosephi loco, De bello Iud. l. 1. c. 11. vbi legitur *post biennium à pugna Philippica*, quæ in 4. incidit, illa contigisse. Sed videtũ sic accipiendus Iosephus, vt qui

Hero-

Herodem dicat triſti cœlo nauigaſſe, etſi vernum tempus fuit. Et al-
legatum biennium explicat locus Ant. l. 14. C. 23. vbi rectius eſt, *anno
altero*. Sic cladem Ieroſolymarum Dion conferre videtur in annum
octauum, ſub alios conſules, dum multis commemoratis, quæ anno
8. per Antonium geſta, vel per Soſium incepta diutius protracta fue-
re, concludit generali voce τῷ θ' ἔτως ἐγένετο *ſub Claudio & Norbano Coſſ.*
At ſi contuleris hiſtoricos, patebit inceptum quidem hoc anno bel-
lum Iudaicũ à Romanis exercitibus, Soſio parentibus, ceptamq; per
Herodem Hieroſolymarum obſidionem; ſed finitam tandem anno
ſequente, quo Dion ait Romanos nihil præterea memorabile in Sy-
ria geſſiſſe.

Hæc igitur aliter confirmari nõ debent, quã ſi probetur ex Liuio,
Velleio, Suetonio, Dione, Strabone, Plutarcho, eiuſque deſcriptore
Appiano: Ioſephum in hiſtoria horum annorũ nuſpiam, nec in cir-
cumſtantiis, nec in temporibus, ab hiſtoria Romana aberrare. Quod
vbi per omnia deprehendetur, iam porro & fidem ipſe Ioſephus me-
rebitur, ſi alicubi circumſtantias nonnullas temporis ſolitariè com-
memorauerit: ex quibus reciprocè Dionis ſenſum vnico loco enu-
cleare nobis licebit.

Igitur ſeries hiſtoriæ Romanæ temporum illorũ longè alia, quam
in Cuſpiniano, nimirum hæc eſt. a *Bruto & Caßio in Philippicis Mace-* a
doniæ campis interfectis, Victores Cæſar & Antonius Romanum imperium, &
quod reſiduũ fuit belli ciuilis partiti, b *Cæſar in Italiam*, c *Antonius in Aſiam* b c *Hiſtoriæ*
diſceſſerunt. Antonius per ciuitates Aſiæ d *plurimas exegit pecunias. In Cilicia* d *Romanæ*
e *Cleopatræ amoribus irretitus, anni quarti Iuliani fine in Ægyptum cum illa* e *illorum temporũ.*
deſcendit, ibiq; hiemauit. Eo amante, vêre anni quinti, f *Parthi Aſiã & Syriam* f IV.
occuparũt, g *Saxa legato Antonii occiſo; in Palæſtina* h *Hyrcano depoſito*, i *An-* g h V.
tigonum Regem faciunt; k *ſolis Tyriis in Romanorum fide manẽtibus. Antonius* i k
amore implicitus, per totum annum quintum quieuit, nihil adiutis prouinciis.
Tranſactaque & altera hyeme in Ægypto, tandem anno ſexto ineunte naui- VI.
gauit Tyrum. Hæc Antonius.

Cæſarem vero à pugna Philippica reuertentem in Italiam anno 4. morbus *Iuliano* IV.
remoratus eſt, tandem Romam venit, conſule Lucio Antonii fratre, hoc eſt, anno V.
quinto. Nec diu ſtetit, cũ Fuluia vxor Antonii, Conſulq; Lucius, Cæſarẽ multis
obtrectationib. vexatum, deniq; hoſtem fecerunt. Belli apparatus tota Italia per
æſtatẽ fuere. Aduocati ex Galliis exercitus Antonii, duce Ventidio, cõtra Cæſa-
rem. Tempore autumni l *Lucius à Cæſare cõcluditur Peruſiam, dum obſidetur,* l

Fuluia

VI. *Fuluia maritum per literas ex Aegypto aduocat in Italiam. Post Calendas Ia-*
nuarias Iuliano. 6. Lucius dedit Perusiam; Fuluia, duce Ventidio, fuga se ex
Italia proripit in Græciam; cui Athenis fit obuius Antonius.
Ad Tyrum enim acceptis vxoris literis, cum & impar esset Syriæ li-
ll *berandæ; circumnauigata Asia* ll *perrexerat in Italiam. Hic primum*
audit de Perusia dedita; fuit igitur hoc mense Februario circiter. Qua-
m *re* m *hostem Cæsarem facit, & recta nauigans in Italiam, Brundusium obsi-*
det: Sed interuentu communium amicorum statim conciliatur Cæsari,
n *tunc ex Galliis redeunti,* n *in quas dedita Perusia excurrerat. Antonius noua*
o *imperii partitione, cum Orientem nactus esset, confestim mittit* o *Ventidium*
p *in Asiam contra Parthos.* p *Sic amici facti Cæsar & Antonius,* q *Romam ve-*
q *niunt circa vernum æquinoctium anni sexti. Antonius prouincias suas partim*
r *Legatis, partim & Regibus tributariis distribuit, inter cæteros* r *Herodi Idu-*
ſ *mæam, & Samariam,* ſ *Senatu ipsius acta rata habente. Inde pacem Antoni-*
t *us, & Cæsar cum Pompeio faciunt; &* t *Autumno propinquante Antonius ab-*
x *iit contra Parthos,* x *hyemauit autem Athenis. Ibi primum nuncium ac-*
u *cipit de* u *Ventidii legati sui victoriis; qui per æstatem anni sexti,* y *Pharnapa-*
y *ten deleuerat, Parthosq́, & ducem eorum* z *Pacorum Syria expulerat, Anti-*
z *gono, Iudææ Rege, per* A *Silonem in ordinem redacto,* B *pecuniisq́ ab illo, &*
A B *à* C *Malcho Nabatheæ Rege, extortis.*
C *Incipiente vere anni septimi Antonium in Parthos iturum Athenis, reuoca-*
VII. *uit Cæsar in Italiam, quod Pompeius non staret pactis; Antonius verò breui re-*
uersus est ex Italia in Græciam, inde mouens in Asiam. Interea Parthis bel-
D E *lum reparantibus, Ventidius occurrit;* D *cæsoq́ ductore Pacoro,* E *Parthos*
Asia & Syria exuit: Victoriamq́ persecutus, ad Euphratem pergit, Antio-
VIII. *chumq́ obsidet in Samosatis, & cum ipso de deditione paciscitur: cum ei subi-*
F *to superuenit Antonius, & spretis conditionibus, arctius* F *Samosata obsidet;*
G *sed parum proficit, tempus trahitur,* G *damnis Antonius plurimis multatur.*
H *Deniq́ iam Claudio & Norbano Coss. hoc est,* H *anno 8. leuioribus conditio-*
I K *nibus* I *deduntur Samosata. Antonius pro Ventidio* K *Sosium præficit Syriæ,*
L *qui Aradios expugnat, Antigonum Palæstinum,* L *qui præsidia Romana, quæ*
M N *in sua ditione erant, deleuerat,* M *prælio vincit, &* N *Ierosolymas fugere cō-*
O *pellit.* O *Antonius reditum parat in Italiam. Anno 9. eundo in Italiam, & re-*
IX. *deundo in Syriam, totum annum consumit, nihil in Syria effecto; nisi quod ego,*
P *Dionem interpretās ex se ipso & ex Iosepho,* P *expugnationem Ierosolymarum*
Q *in hunc annum protractam fuisse affirmo. Ex eo enim intelligas* Q *diutur-*
nam fuisse obsidionem, quod Dion commemorat, multa damna Iudæis illata,
multa etiam accepta.

Ierosolymis

Ierosolymis deditis R *Herodes præficitur:Rex* S *Antigonus, ad Antonium mis-* R S
sus, virgis cæditur, cruci alligatus , & denique securi percutitur, exeunte an-
no nono.Postero anno T *Antonius infœlicem expeditionem suscipit in Parthos,* T. *Iuliano* X.
& Medos,reditq; hyeme in Ægyptum. Atque hæc est series historiæ Ro-
manæ,in qua ea retuli, quę temporum articulos produnt, aut cæte-
roqui ad rem faciunt;secutus Appianum, vbi Dion paulo confusior
& indistinctior visus est, ea plerumque connectens, quæ rerum ipsa-
rum,non quæ temporum serie cohærent. Vide nunc consensum Io-
sephi exquisitissimum in gestis Antonii; qui alterum imperii Roma-
ni caput tum crebro rebus Iudaicis concurrebat, vtpote Orientem
tenens. *Primum* narrat Iosephus, a *Bruto & Cassio circa Philippos interfe-* a
ctis, b *Cæsarem isse in Italiam, puta anno 4. & 5.* n *& in Gallias, puta initio* b n
anni 6. Antonium vero circumiuisse c *Asiam: & primo in Bithynia, iterum Ty-* c
ri, d *accepisse ab Herode grandem pecuniæ summam; in Cilicia* e *habuisse ob-* d e
uiam Cleopatram, eiusq; amore captum, ei turpiter seruisse. Altero deinde an-
no (vides annum 5.) f *Syriam occupasse Parthos,* g *Sexa Didio occiso, vbi no-* f g
minat, y *& Barzapharnem Satrapam &* z *Pacorum Regis filium, illumque* y z
Ptolemaide, & Sidone receptum k *exclusum Tyro: Hierosolymas occupasse* k
pentecoste; h *Hyrcano cum affine Herode loco motis, Regem fecisse* i *Antigonum.* h i
Multis deinde Parthorum, & Herodis actionibus profectionibusq; interpositis,
& C *Malcho Arabiæ rege frustra de auxiliis rogato,* G *quod studeret rebus* C G
Parthicis; quibus consentaneum fieri potest, anni quinti reliquum, menses circi-
ter 7. aut 8. transactos; tandem confugisse Herodem in Ægyptum, ll *ibiq; non* ll
inuentum Antonium. Et quamuis Cleopatra studeret Herodis iter remorari,
eo quod esset mare procellosum seu inclemens cœlum, & l *turbulentus Italiæ* l
status nunciaretur (audis bellum Perusinum, cum in Ægypto nondum sciri
posset; pacem Brundusii factam) m *Herodem tamen contemptis periculis prope-* m
rasse, & iactura facta, venisse Rhodum, ibiq; naui ædificata tandem venisse in
Italiam: cum o *Ventidius iam præmissus esset in Syriam contra Parthos, &* o
p *Antonius cũ Cæsare iam* q *Romæ amice degeret. Ibi narrat Antonio gesta Par-* p q
thica aliquot mensium; & credibile est, Antonium partim in Aegypto, par-
tim in itinere absentem, nondum eo vsq; audiuisse, quæ in interiori prouincia
gererentur. Profuisse autem r *Herodi ad regnum, quod vtilis ab Antonio dicere-* r
tur futurus bello Parthico, & Cæsarem quoq; in gratiam Antonii iuuisse He-
rodem, & ſ *Senatum super eius negocio conuocatum. Atq; hæc facta Caluino* ſ
& Pollione Coss. currente adhuc Olymp. 184. id est, anni sexti t *parte prima.* t
Nam æstate sequente expectabatur Olympias 185. Exquisitissimus consensus. Ex
eo narrat reditum Herodis in Iudæam u *ad Ventidium, & res gestas Ventidii* u

Consensus Iosephi cum historia Romana circa initium Herodis.

Iuliano. IV.

C &A

A B & A Silonis, & quomodo B pecunias ab Antigono acceperint. Atque his aliisq;
VII. gestis annus 6. consumptus est; ostendit enim Iosephus, Tunc exercitus in hiber-
na ductos, & Herodem aliqua gessisse hyeme, ergo initio anni septimi, quo tem-
X pore ait X Antonium fuisse Athenis; rursum eximio consensu. Statim subiicit
D nouum apparatum belli Parthici, & quomodo Ventidius D Pacorum acie vi-
E ctum occiderit, E Parthisque recedentibus, Herodi subsidia miserit. Quæ igitur
Herodes, vel horum auxilio, vel solus contra Antigonum fœliciter gessit, ea in-
nuit, residuum de anno 7. occupare; eo quod Machæram, Romanorum Auxilio-
rum ducem, Ierosolymis exclusum, Hierichuntem abiisse ait; quasi in hiberna;
VIII. scilicet euidentius per sequentia. Tunc enim ait Herodem ad Antonium abiisse,
FH oppugnantem F Samosata ad Euphratem, atq; interim dum abest, H in Iudæa
fuisse messem; abierat igitur hyeme, initio anni 8. Venisse autem ad Antonium
GI G opportunissimo tempore, nec sine periculo; I & deditionẽ illi procurasse Sa-
L mosatæ. Dum abest, Iosephum fratrem, L & quinq; Romanas cohortes ab Anti-
KO gono deletas. Dum redeunt, K Sosium Syriæ fuisse præfectum. O Antonio vero
M in Ægyptum eunte, missas esse Herodi legiones à Sosio; cæsos M esse exercitus
N Antigoni, semel atq; iterum, & Herodem imminẽtem Ierosolymis, sic N vt An-
IX tigonus fugam ex vrbe circumspiceret, retentum fuisse tempestatibus, quibus de
R sæuientibus castra locata ad Ierosolyma, anno tertio R ex quo rex fuerit decla-
ratus; puta fine anni 8. de cuius messe supra loquebatur. Interim nuptiis procul-
dubio per hyemem cum Mariamme celebratis Samariæ, iam anni tempestate
fauente (quod ex sequentibus intelligitur) venisse Sosium, ex Phœnice, adductisq;
Q vndique magnis exercitibus obsessam Ierosolymam; Q durasse obsidionem men-
ses quinque; expugnatam die Ieiunii, anno Sabbathico, Agrippa, & Caninio
Coss. Dionem, qui Sabbatho captum dixit, explicat Strabo; qui diem Ieiunii di-
cit, quod Dion Sabbathum. Nempe, vt Scaliger monet, omnes feriæ Iudaicæ,
P quandoque dicuntur Sabbatha. P Expugnatis iam Ierosolymis, Antonius Iose-
S pho rursum ingreditur Syriam; ad quem Sosius S Antigonum vinctum addu-
cit. Quem cum Antonius vellet seruare ad triumphum, Herodis instantiis
T securi percussit T apud Antiochiam; vbi proculdubio apparabat bellum in Par-
thos, anni sequentis primo vêre suscipiendum. Hæc Iosephus. Quid igitur contra
hunc exquisitissimum consensum authoris cum historia Romana excipi possit
plane non video. Omnino itaq; fide dignus est circa initia regni Herodis; nec mi-
nus igitur circa eiusdem excessum.

Etiam circa mortem Herodis historia tẽpori consentit in Iosepho.

Quod si fidem Iosepho tribuendam existimas rerum, quæ Herodis exitum præcesserunt, narratarum; omnino res ipsæ de tempore testantur. Ecce enim seriem.
Iuliano XXXVIII. Æstate anni 38. Herodes Romam it: in itinere namque olympiadicum ludicrum offendit. Redierit in Iudæam ante

finem

ſinem anni. *Interim ipſi domi conflatum erat bellum cum Trachonitis,* XXXIX.
quorum latrones tunc comperit latitare apud Arabas. Itaque conquiſiuit, &
interfecit ipſorum domeſticos : quod vnius menſis ſpacio fieri potuit.
Latrones itaque viciſſim vaſtant Herodis prouincias ; da his ſecundum &
tertium menſem. *Tum Rex apud Syriæ præſides. Arabas poſtulat deditionem*
latronum. Et dum dies Syllæo dicitur, iudiciumque peragitur : tranſeat men-
ſis quartus & quintus. Sextus ſit illud *30. dierum ſpacium, præſcriptum*
reſtitutioni latronum, & debiti, quam Syllæus iurauit. Expectet Herodes,
& ſeptimum menſem, dum *Syllæus non ſtat pactis, potiusque Romam abit*;
interimque Herodes à præſidibus Syriæ accipiat poteſtatem exſequendi, & o-
ctauum *exſequendo* conſumat, *etſi pauciſſimorum dierum tempus fuit.* No-
nus vero detur *relationi Herodis ad præſides, & Arabum viciſſim ad Syllæum*
Romam; & decimus tranſeat *accuſatione Herodis apud Cæſarem*, vndeci-
mus vero *reſcriptioni Syllæi ad Arabas, Cæſaris ad Herodem*: dum duode-
cimo *mittat Herodes legatos Romam ſui purgandi cauſa; qui* per 13. *detenti,*
tandem infecta re 14. *redeant ad Herodem.* Iam 15. 16. 17. 18. dabimus rebus XL.
pendentibus, dum *Herodes malis, & inſolentia hoſtium coactus, rurſum*
mittit Legatum Nicolaum per 19. *atque is Romæ Syllæo diem dicit*; detur hu-
ic 20. *Tunc Cæſar habebat in recenti memoria numerum occiſorum Arabum,*
quem prius Syllæus, Herodem accuſans, dixerat. Vide igitur, ne tempus lon-
ge breuius, quam 10. menſium intercesserit inter accuſationem, &
excuſationem. *Cæſar Nicolai oratione reconciliatus Herodi* ; *literis vero*
Herodis, de filiorum perfidia eodem momento rurſum perturbatus ; menſem
21. interponat, *donec reſcribens Herodi, poteſtatẽ ei necis filiorum facit*; qui
nuncius occupet 22. reſiduos duos *Herodes conuocatione Romanorũ Bery-*
tũ, damnatione & cæde filiorũ conſumat. Sane nec odium eius in filios,
poſt ipſius reditum inſtauratum, diutius biennio in hoc faſtigio ſtare
potuit. Itaq; hæc omnia intra ſpacium 24. menſiũ, ſcilicet in 9. & 40
Iulianũ incidunt. Ab hinc inuenies circiter 14. menſes ad finem vitæ
Herodis. Etenim *filiis Herodis Alexandro & Ariſtobulo fraude fratris An-*
tipatri ſic ab Herode patre interemptis, Antipater (recẽti vtiq; memoria fa- XLI.
cti) *paulatim venit in odiũ.* Detur huic rei ſpaciũ menſtruũ, dum *is inte-*
rim regni cupiditate & manifeſto periculo inſtigatus patri quoque Herodi in
Iudæa & fratribus cæteris Romæ per clandeſtinas literas ſtruxit inſidias. Alter
menſis abeat dum *literas mittit Romam, ab amicis petitum, vt curent ſe à*
Cæſare accerſi: tertio redeant Roma reſponſa amicorum, & vocatio; quarto
ipſe citatus eat Romam.

Atq; interim ipse absens & fratribus author necis, & fratribus cæteris, ipsiq; Patri Herodi insidiatus fuisse conuincatur. Ab hoc articulo, vsq; ad eius discessum ex vrbe Roma, dum Patri reuocanti paret, Iosephus diserte numerat menses septem, admiratus ipse, tãtum temporis spacium labi potuisse Antipatro

XLII. *non intelligente suum periculum.* Mensem itaque duodecimum insumat in reditum. *In ipso aditu patriæ in vincula coniectus est, missæq; ad Cæsarem scelerum nunciæ literæ,* quibus *tertius* decimus cedat mensis; & quarto decimo *referatur sententia mortis à Cæsare, qua accepta Herodes, iam morbo implicitus, cæde in filii properasse* legitur, *cui non amplius quinq; dies superuixit.* Vt ita etiam ex historiæ contextu intelligas Herodem mortuum anno 42. Iuliano.

III. Calculus Iosephi. Vicesimus Tiberii, vel 78 Iulianus est 37. Philippi, ergo 42 Iulianus est primus Philippi, vltimus Herodis.

III. Idem annus mortis Herodis, per alterum etiam Herodis successorem Philippum probatur in hunc modum. Affirmat Iosephus *mortuum Philippum anno vicesimo Tiberii*; is est, per nostram hypothesin, Iulianus 78. *Imperauit* vero *annos 37. eodem teste.* Itaque sit annus 78. regni Philippi tricesimus septimus. Ergo 42. Iulianus est primus imperii Philippi, vltimus igitur imperii Herodis: ita vt Herodes illo anno fuerit mortuus.

Atque hæc duo argumenta se ipsis adeo valide sunt reuincta, vt si in annis Herodis velis argutari, & scrupulos colligere, neque, vt hodie loquimur, inclusiue numerare, sic vt Herodis decessus in 43. incidat, statim Iosephus vt prius in Archelao, sic iam in Philippo plane dicat falsum, nisi & illic Dionis 51. Iulianum, & hic Iosephi 20. Tiberianum per Coss. numeratum, velimus excedere.

Mirum in his rebus fatum, cum Scaliger hic hæreret, cœpit coniectare mendum in Iosepho & pro 20. legere 22. quod cum fecisset, inuenit Rufinum veterem Iosephi interpretem, qui ita, vt ille coniecerat, est interpretatus. At seu mens Rufino aberrauerit in cõputando, ijsdem cum Scaligero rationibus mota, seu manus scribendo, aduersa habet Iosephi Græca exemplaria, aduersum Iosephi morem numerandi per Romanos Consules, aduersam ipsam adeo veritatem.

Obijcitur vero series historiæ Iosephi lib. 18. Cap. 6. vbi Vitellij res Parthicæ, & Armeniacæ recensentur, quæ certum est ex Tacito, in Iulianum 80. 81. incidisse. Quibus expeditis Iosephus Philippi mortem subiungit, quasi is non anno 78. sed anno 81. vel 82. sit mortuus.

Ego nihil, nisi quod Vitellius rebus Philippi nihil admisceatur; & si connexionis particulam (*Tùm*) respicere velimus; æquè mortem

Philippi

Philippi ad Cai Imperium, cuius mentio fit verbis proximè superioribus, ac ad Vitellij tempora referre queamus, quod absurdum quidem est, cum *Tiberius* Iosepho ipso indice huius *Philippi* morte superfuerit, eiusq; *ditionem Syriæ adiunxerit.* Mos est historicis, hoc loco Iosepho vsurpatus, addo & Tacito in gestis Vitellii, simul referre, quę inter se cohærent, etsi temporibus sint diuisa. Hoc factum inquam hoc loco à Iosepho. Versatur enim in rebus per Pilatum gestis, sub quo Parthorum tumultus exorti: quos Vitellius sedauit, simulq; Pilatum magistratu mouit, simul etiam cum Herode Tetrarcha negocia habuit. Importunum erat huic sermonis contextui mentionem inijcere mortis Philippi. Contentus igitur fuit Iosephus, si proximè subiiceret hanc Philippi mortem; ostenso, quod circa illa tempora contigerit, & definiret tempus accuratius, addito anno Tiberii. Mortuus est igitur Philippus anno 78. Iuliano ante consulatum Vitellii, in mediis turbis Parthicis, Pilato Iudæos affligente.

Manifestum quidem est ex Tacito, gesta Vitellii (quæ Iosephus commemorat) in 80. 81. Iulianum incidere, quæ tamen ipsa quoq; Iosephus dictâ de causa posterius commemorat, quam Pilati loco motionem, quamuis hæc anno 82. Iuliano accidit, paulo ante excessum Tiberij.

Non ignoro per hunc Iosephi locum ad Tiberii vicesimum etiam illum annum referri posse, qui potiori parte cum vicesimo coincidit, annum nempe 79. Iulianum, Vitellio, & Paulo Fabio Coss. Nam si 37. solidos addas ad 42. annus mortis Philippi prodit 79. Iulianus. At quo minus sic numerem, hoc impedior, ne fiat inconstans numerandi ratio, iam inclusiuè, iam exclusiuè. Si vero inclusiue numerem, vtrinq; æqualiter numero, salua Iosephi fide, eundemq; modū etiam in tertio, & quarto exemplo comprobo. Sed audiamus etiam ex Astronomia argumentum.

IIII. Iosephus disertis verbis testatur, Herodem esse mortuum inter Plenilunium Eclipticum & paschale. IV. *Circumstantia Astronomica.*

Scaliger indicat Eclipsin anno 45. Iuliano, quæ contigit inter 8. & 9. Ianuarii, si Iulianus tunc cucurrisset, vt nunc currit. *Herodes mortuus inter duo plenilunia proxima, Eclipticum, & paschale.*

Hac Eclipsi mirum quantum confirmetur vir ille de excessu Herodis, vt hac fiducia Iosephi textui diserto, qui non vltra 37. numerat, vim quodammodo facere cogatur, sanè quam inuitus; vt qui ex se ipso non iniuria quærat, *potuerit ne ignorare Iosephus quæ legerit in actis Herodis?*

 Ego

Ego primum nego, hanc Eclipsin posse esse: abfuit enim tribus integris mensibus à paschate. Morbus vero Herodis tantas moras non fert, vt qui pridie lunaris deliquii iam pro mortuo proclamatus in ipsa regia fuerat. Legatur historia totius reliqui morbi: tota enim vna cum profectione transIordana ad Callirhoen, &cum reditu Hierichuntem, vbi offendit Primores Iudæorum, edicto forsan antea conuocatos, iisque in Hippodromum conclusis, mortuus est; totum hoc, inquam, intra viginti dies includi, res ipsa clamat.

Adde quod Iudæorum seditiosi, socios suos aquilæ demolitores, qui ea nocte, qua defecit Luna, viui cremati fuerant, octaua die à morte Herodis; adhuc, vt recens interemptos deflebant, à templo non digressi; adeo vt mendicato viuerent; at si tres iam menses lapsi, quomodo recens interempti? Hæc omnia cum simul affirmet Iosephus, certum est, deliquium Lunæ tale fuisse, quod proximo ante paschale, plenilunio contigit. Gratias tamen debeo Scaligero, qui me exemplo commonefactum ad Astronomiam adduxit.

Anno itaque 43. prima Martii contigit plenilunium proxime nodum, sed non Eclipticum; Medium tamen plenilunium cadit intra terminos Eclipticos, sicut suspicionem prima computatione facere possit Eclipseos. Quod si prima Martii Plenilunium, igitur, & tricesima prima Martii. Et quia 24. Martii Æquinoctium, igitur 31. Martii Pascha Iudæorum. Non fuit igitur hic annus mortis Herodis, quem Suslyga dixerat.

Hoc autem accidit solo anno Iuliano 42.

Sed verissime fuit annus 42. cuius anni 27. Martii in Nouilunio, quod erat æquinoctio proximum, iniit annus Iudaicus, & secutum pascha 11. Aprilis. Die vero 13. Martii præcedentis, Luna defecit ad 6. digitos in 20. gradu Virginis horis antelucanis, meridionale latus vmbræ Terræ transgressa. Quod si Iosepho mentiri collibuit, oportet & valde oculatum, & bonum Astronomum fuisse. Quodnam vero precium fuisse dices mendacii tam laboriosi?

Ergo Herodes omnino mortuus anno 42. octo vel nouem diebus ante pascha. Hac Eclipsi considerata spero, Suslygam in meam omnino sententiam iturum. Consideret ipse, si vult, annum alterum, 43. à se dictum.

Motu-

Motuum ἐποχαὶ ex Prutenicis. Tempus æquatum Hierosolymis	Ex Tychone per constantem Eccentricitatem solis.
13. Martii. mane H 3.31.	13. Mort. H. 3.10.
Locus Solis 19.58. X.	20. 5. X
Anomalia ☾. 48.18.58.	49.11.3.
Latitudinis. 1. 42.10.9.	6.12.20.47.
Latitudo Merid. 44.11.	44.34.
Semidiam. vmbr. 41.17.	43.56.
Lunæ 15.26.	16.19.
Digiti 4°.52′.	Digiti 5°.27′. Paulo min⁹ dimidio.

Hactenus itaque Iosepho ipsum etiam cœlum attestatur, videamus nunc & historiam Romanam; ex qua Suslyga tria luculenta affert argumenta.

V. Philippus extruxit Iuliada, florente Iulia. At hæc nõ amplius floruit anno 44. Hic Octauiano abdicanti suffectus videtur. Constat. n. ex Suetonio, Augustũ hoc consulatu functũ, non toto anno, vt quẽ in id solum petiit, vt Luciũ Cæsarẽ suo tyrocinio deduceret in forũ, amplissimo præditus Magistratu. Natus. n. est Lucius, Dione indicãte, anno 29. Iuliano, & anno priore 43 prætextum posuerat. Ergo Iulias cõdita ante 44. Et Philippus igitur Tetrarchiã tenuit ante 43. Igitur Herodes mortuus non post 42

V. Philippus Herodis filius nactus ex Augusti concessu, quartam partem regni patrii, vicum Bethsaida, à se conditum, à Iulia Cæsaris filia denominauit, quod singulare genus obsequii tunc temporis fuit in totam Augusti domum. At Iulia hæc adulterii rea anno Iuliano 44. nempe, vt Velleius Paterculus refert, *triginta annis ante consulatum Vinitii, Octauio XIII.* & quem is author addit, *Caninio Gallo Coss. relegata ab Augusto fuit in Insulam Pandatariam*, tanta indignatione Augusti, vt qui eius gratiam retinere voluit, ab ipsa etiam mentione filiæ se abstinere debuerit. Philippus igitur, Herodis filius vicum à se conditum à Iulia denominauit, Iulia adhuc florente, scilicet ante annum 44. nec vno anno vtique; quare pater Herodes, cuius hæreditatem adierat, mortuus ante 44. & 43. Iulianum, & omnino 42. Iuliano.

Relegationem autem Iuliæ in hunc annum incidere probat Lipsius etiam ex Macrobio, qui anno ætatis 38. relegatum; & ex Dione, qui natam tradit anno Iuliano 7. Probo etiam hinc: Dion ad annum 48. *Populus, ait, tentauit Augusto persuadere, vt Iuliam reduceret. Nec tamen statim, sed aliquando post, hoc illi extorsit.* Suetonius vero ait: *quinquennio postquam relegata fuit, restitutam*; itaq; anno vel 43. vel 44. fuit eiecta. Quibus confirmantur, quæ de condita Iuliade dixi.

VI. Caius anno 44. Iuliano abiit in Asiam nunquam reuersus.

VI. Efficacius argumentum affert Suslyga ex historia C. Cæsaris adoptiui Aug. filii. Caius Cæsar fuit natus anno 26. vt Dion ad hunc annum. Anno 40. expleto 14 ætatis, prætextam posituro, cum senatus officii causa consulatum in sequentem annum deferret, negauit Augu. in eas necessitates deuenisse Remp. vt ante vicesimũ annũ, quo ipse

ipſe conſulatum primum inuaſerat, iuuenibus crederetur. Atque ita (vt Tacitus) *C. & L. filios, nec dum poſita puerili prætexta principes iuuentutis appellari, deſtinari conſules (ex eo die quo in forum quiſque deduceretur, poſt annos quinque,* vt Auctor Auguſtus ipſe in lapide Ancyrano) *ſpecie recuſantis, flagrantiſſime cupiuerat.* Caio ſacerdotium, & multa alia Senatorum ornamenta indulſit, vt Dion. Anno ſequenti 41. *conſulatum Auguſtus vltro petiit, vt Caium ſuo tyrocinio in forum deduceret, ampliſſimo præditus magiſtratu.* Tacitus. Deduxit autem Caium in forum, *vt intereſſet conſiliis publicis:* quod lapis Ancyranus Auguſti habet. Nempe vt Suetonius: *Teneros adhuc ad curā Reip. admouit, & Coſſ. deſignatos,* (puta in longinquum) *circum Prouincias, exercituſque dimiſit.* Denique vt Paterculus, *Breue* (à Iulia relegata anno 44.) *interceſſit ſpacium, cum C. Cæſar, ante aliis prouinciis ad viſendum* (ſic Lipſius legit) *obitu* (vtiq; per annum 43. 44.) *in Syriam miſſus eſt. Ac Iudæam præteruehens Ieroſolymis non ſupplicauit.* Sueton.

Quod autem Caius anno 44. in Syriam iuerit, vel hinc patet, quod Tib. Nero, Caii vitricus Anno 40. (cum Caius iam ſumpſiſſet virilē togam) in Rhodum ſeceſſit, (Paterculus) inde rediit octauo poſt ſeceſſum anno (Suetonius & Pat.) & Ti. Vinitio Coſſ. (Paterculus) id eſt, Iuliano 47. Biennium vero, hoc eſt, 45. 46. anxie egit in Rhodo, eo quod Caium Sami conueniens, Lollii criminationibus alienatum deprehenderat: Paterc. Sueton. Dion. Hoc ergo factum anno 44. Propterea ſecuritatis cauſa, anno 45. ſcilicet, *expleto Tribunitiæ poteſtatis tempore,* puta quinquennio (Suet. & Dion.) reſtitui petiit. Et quid opus argumentis. Tacitus apertè: *Quirinius proficiſcenti C. Cæſari ad Bellum Armenicum, datus Rector, nondum viceſimum annum agenti.* Natus eſt Iuliano 25. authore Dione, anno igitur 44. completurus erat annum vndeviceſimum. Itaque omnino Caius ante finem anni 44. iuit in Syriam, ac poſt in Armeniam, nec rediit. Mortuus enim eſt in Lycia, vel Syria anno 49. *Sc. Sex. Ælio, & Sentio Coſſ.* (vt Paterculus) cum conſulatum anno 46. geſſiſſet abſens.

Et Iudæā præteruehens non habet obuium Herodem.

Ex hac igitur hiſtoria duo naſcuntur argumenta. Primum ſi anno 44. quo Caius in Iudæa fuit, ſuperſtes vixit Herodes, qui factum vt nulla Herodis in eum à Ioſepho commemoretur officia, qualia Auguſto, & Agrippæ præſtare eſt ſolitus, quoties in Aſiam appulerunt, vt in quorum gratiam longiſſima terrarum ſpacia, ſalutandi cauſa, ſæpius eſt emenſus. Omnino itaque iam perierat ante annum 44. Herodes.

Ergo is perierat antea.

VII.

VII. Alterum Herode mortuo, cum eius filii coram Augusto de hæreditate contenderent, Caius August. filius iudicio præsedit, indicante Iosepho. At iam dictum anno 44. abiisse Caium in Syriam, nec reuertisse, annum vero 43. forte & partem de 44. consumpsisse in visendis prouinciis, & exercitibus: vt Suetonius & Paterculus. Ergo iudicium filiorum Herodis omnino ante 44. vel etiam ante 43. Iulianum peractum. Itaque Herodes ante hos annos est mortuus.

VII. Caius præsedit cognitioni caussa filiorum Herodis Romæ. Ab anno vero 43.44. Romæ fuit absens, nec rediit. Ergo iudicium peractum ante 44.43. Ergo ante mortuus Herodes.

Illustrissimum certè mendacium dixerit Iosephus, & à tota vrbe, ne dicam ab aduersario eius Appione, exprobrandũ; si de causa filiorum Herodis, cui Caium Augusti filium præsedisse affirmat, cognitum sit, Caio iam Româ absente in Asia, aut iam planè mortuo. Quæ si nemo alius, certè posteri Herodis passim regnantes, multæque Romanorum familiæ clarissimæ, quibus cum Herodianis amicitia intercedebat; poterant refutare. Contra vel tacentibus Herodis posteris, Iosephus Romæ diu commoratus potuit ea, quæ veritatis studio quærebat, vel à consciis, vel ex actis publicis obtinere, citra erroris aleam; quibus veritatis adminiculis Iosephus ipse contra Appionem plurimum gloriatur.

ARGVMENTA.

De anno natalitio Christi.

I. Cognito Herodis excessu, iam vnà demonstratũ est, Christum certò non serius esse natum, quam anno 41. Iuliano aut paucissimis diebus post. Itaque annorum 32. fuisse baptisatum; quo tempore B. Lucas obiter ait, ipsum fuisse annorum circiter 30. populari modo loquendi. Quod si vtaris hypothesi tertia, reperies eundem 41. Iulianum, numeratum esse 27. Actiacum, sic vt primus Actiacus ab iis Calendis Ianuariis anni 15. Iuliani incipiat, quas proximè secuta est iisdem sub Coss. Victoria Actiaca. Facit cum hac forma numerandi Censorinus, exemplo Augustanorum annorum, quos more Romano incipit à Cal. Ianuariis eius anni, quo anno paulo tamen post Cæsari nomen Augusti datum fuit.

I. Herodes mortuus anno 42. Iuliano. Christus igitur natus ante 42.

Cum itaque Clemens Alexandrinus vetustissimus scriptor de Vetustiorum sententia, referente Scaligero, testetur, Christum natum anno 28. Actiaco; siquidem de initio consulum loquitur, quib. consulibus 27. Actiacus completur, quam proximè mecum facere deprehendi-

henditur, differentiâ non maiore vno anno, aut forte paucissimorum dierum.

II. *Christus sub Sentio Saturnino in tabulas census Romani relatus est.*

II. Hoc pacto etiam Tertulliani tenemus testimoniũ, qui Christi natalem non obscure sub Censum Sentii Saturnini confert. Nam hæc est in Iosepho series historiæ. Herodes mortuus est anno 42. Iuliano; quinq; diebus ante occidit filium Antipatrum, ante pascha sc. Antipater nuper Roma redierat. Abeat mensis dum legati, post reditum Antipatri perferentes accusationem Antipatri; eunt, redeunt Romã. Mense itaque Februario, vel Ianuario Antipater Roma redierit. Atqui quo tempore ad patrem venit, erat cum eo Q. Varus, per id tempus Successor Saturnino missus in Syriam. Ergo anno præcedente 41. Saturninus erat adhuc præses Syriæ, vtique quia etiam Iudicio interfuisse legitur, quo iudicio damnati filii Herodis Alexander & Aristobulus, anno circiter vno ante cædem Antipatri, vt supra probatum.

Hic vero anno 41. Iuliano decessit Syria. Ergo ante finẽ anni 41. natus Christus.

Anno igitur 40. vel 41. Census per Saturninũ in Iudæa agi, Christus nasci, Pueri infra bimatum cum filiis Herodis Alexandro & Aristobulo, Macrobio teste, occidi potuerunt.

Porro hic solet obiici, non dixisse B. Lucam de censu Sentii Saturnini, sed de censu Quirinii. Huic obiectioni respondebit Suslyga, optimè conuenire Tertulliano cum B. Luca. Non enim dixit Lucas, *Christum censum sub Cyrenio*, sed hoc dixit, *descriptionem vniuersi orbis, sub qua natus Christus, primũ factam, cum Cyrenius esset præses Syriæ.* Nempe rem totam explicat historia Romana in hunc modum.

Quomodo census Saturnini sit idem cum censu Quirinii.

An & quando Quirinius Syriam tenuerit.

Anno 34. P. Sulpitius Quirinus consulatum gessit. Etsi igitur Suetonius latam ab Augusto legem commemorat, *ne Magistratus statim à deposito consulatu in prouincias mitterentur*, & Dio lib. 53. quinquennii spacium huic cessationi præfinitum fuisse affirmat: quod Suslygam turbat, hic tamen *Quirinus*, Corn. Tacito authore, *mox* à consulatu, puta anno 35. Iuliano, *castella Homadensium expugnauit in Cilicia, & triumphi meruit insignia.* Ex quo Baronius speciosè colligit, Quirinium Proconsulari cum imperio iuisse in prouinciam Syriam; cui contributa fuerit Cilicia vicina prouincia. Id enim fieri cæptum sub triumuiratu, cum Antonius ex Syria in Italiam nauigans Caio Sosio, & Syriam & Ciliciam commisit, Iuliano 9. Et quem alium Augustus prudentissimus Imperator C. *Cæsari res Syriæ, & Orientis administraturo* anno 44. re-

ctorem

ctorem Iuuentutis, consiliorumque daret, quod de Quirinio Cornel. Tacitus affirmat, quem insuper alium anno 51. ad confiscanda bona Archelai mitteret in Syriam, quod habet Iosephus, nisi eum, qui præses Syriæ paulò ante fuisset?

Itaque hoc sit in confesso, Cyrenium post consulatum per annos 35. & 36. præfuisse Syriæ.

Hic iam confer, quæ Dion & Paterculus vno ore ad annos 34. 35. 36. recensent. Anno 34 Pannoniæ, Agrippa domitore mortuo, defecerunt, à quibus, vt Paterculus, *magnum atroxque, & perquam vicinum bellum imminebat Italiæ.* In hos iit Tiberius anno 34. iisque domitis, insignia triumphi meruit; qui dum anno 35. Romæ abest ab exercitibus, denuo Pannoniæ defecerunt, adiunctis Dalmatis, & per annum 36. rursum debellati sunt à Tiberio, non sine difficultate. Iisdem temporibus frater eius Drusus victorias populi Romani per Germanias circumtulit, ad Visurgim vsque penetrans. Causam belli dedit prouinciarum inferioris Germaniæ defectio, & clades M. Lollii: quod *bellum tanti momenti fuit, vt Cæsarem Octauium ex vrbe exciret in Gallias*, vt habet Paterculus. Et Dion anno 36. Augustum exhibet absentem in Galliis; & Herodes cum redeuntem inuenit Aquileiæ, Iosepho teste.

Res gestæ, quib. Augusto fuit oblata occasio censendi orbis.

Tertium quoque bellum, & ipsum atrox, ortum est, iisdem annis in Thracia, à L. Pisone confectum triennio, *domitis gentibus ferocissimis, quo Macedoniæ pax, Asiæ securitas reddita.* Paterculus. Tria hæc bella eodem tempore feliciter gesta, & anno 36. Iuliano finita, Augusto dederunt animum, *faciendi descriptiones omnium, quæ possideret, perinde ac solent priuati*; quod Dion narrat ad annum 36. Iulio & Fabio Maximo Coss. Quod apud Corn. Tacitum, & Suetonium explicatur largius: *Breuiarium* voluisse *totius Imperii, in quo opes publicæ continebantur, quantum ciuium, sociorumque in armis, quot classes, Regna, prouinciæ, tributa, aut vectigalia, & necessitates & largitiones.* Neque hoc solum, sed & Senatus ipse eodem anno 36. decreuerat Ianum Geminum claudere, teste Dione, vtpote bellis omnibus per hãc incredibilem trium Imperatorum, Drusi, Tiberii, Pisonis felicitatem sublatis. Nunquam certe tempus Orbem describendi, nisi cum bellis quiescentibus Ianus clauderetur.

Quando census Orbis vniuersalis institutus.

Argumentum altæ pacis & otii ad descriptiones orbis faciendas, Ianus clausus.

Dico itaque Quirinium ex Consule per annos 35. 36. Præsidem Syriæ, hoc anno 36. ab Augusto mandatũ accepisse, descriptiones pro-

Quirinius census indixit prouinciis suis.

uinciarum quas regebat, faciendi: idq; mandatum more ſolito promulgaſſe, dieſq; ſingulos ſingulis Territoriis, itaq; & Iudææ in longinquum conſtituiſſe. Cur vero cenſus iſte anno 36. ſub Quirinio promulgatus, & forte inchoatus anno demum 41. in Iudæa ſub Sentio Saturnino fuerit peractus, cauſam ex eodem Dione colligimus. Cum enim Ianum, quamuis decretum eſſet, ideo non clauſum dicat, quod *hyeme aduentante, Daci Iſtrum concretum tranſierint, Dalmatæ per exactiones*, vtiq; per hanc ipſam deſcriptionem *exaſperati defecerint, Celtæ & Chalti, Sicambris coniuncti*, Druſum vexare cœperint: ſatis clare innuit, nouis bellis vndique conſurgentibus, ne deſcriptiones quidẽ confici potuiſſe, ne vniuerſæ prouinciæ eodem tempore vexatæ dictarum exemplo in Rempubl. Romanam arma ſimul capeſſerent.

Cur Ianus ex decreto claudi non potuerit.

Nec deſcriptio orbis peragi.

III. Suslyga hoc argumentum preſſius perſequitur. Anno inquit 54. Iuliano, Quintilius Varus cum legionibus extinctus eſt in Germania, Tunc apertæ belli Portæ, quæ Oroſij teſtimonio erant per integros 12. annos clauſæ. Itaque clauſæ anno 41. Iuliano. Itaq; cenſus tunc peragi potuit.

III. Chriſtus ſub cenſu natus, ergo clauſis belli portis. Clauſæ verò belli portæ anno 41. Iuliano.

Conſtat ex Suetonio Ianum ab Auguſto ter clauſum primo finitis bellis ciuilibus, tertio paulo ante exceſſum eius: Secundo decretum quidem, authore Dione, Anto. 36. at quando factum (impeditum enim tunc) ex Dione & Paterculo non niſi coniecturâ aſſequaris, ſc. inter annos 40. & 44. quod tempus tranſſiliunt; quia intermedio tempore, quippe altiſſima pace, nihil memoratu idoneum inuenerunt. Itaq; quidam in Dione defectum arbitrantur.

IV. Amplius addit Suslyga ex tribus luſtris generalibus, vicenis annis inter binos interpoſitis, medium, in quo cenſum egit Auguſtus ſine collega, ex indicio lapidis Ancyrani; incidiſſe in 38. Iulianum, tunc igitur exiſtimat, miſſum P. Sulpitium Quirinum in Syriam ad cenſum peragendum, eumq; poſtea per Saturninum fuiſſe continuatum. Hic etſi vereor, ne me deficiat iuſta cognitio antiquitatis; non poſſum tamen intermittere, quin moneam, conſideret Suslyga, an idem ſit *cenſum peragere Ciuium Romanorum & deſcriptionem facere totius Orbis*, in qua non Romanus tantum Ciuis, ſeu in vrbe ſeu in prouinciis, ciuitate donatus, ſed etiam prouincialis quisque profiteretur, in qua, vt Corn. Taciti lib. 1. Annalium, imo & Dionis lib. 56. verbis vtar: *Opes publicæ continebantur, quantum ciuium, Sociorumque in armis, quot claſſes, Regna, Prouinciæ, Tributa, aut vectigalia & neceſſitates, ac largitiones. Quæ cuncta ſua manu perſcripſerat Auguſtus*, inquit Tacitus;

IV. Tria luſtra generalia peracta anno 18. 38. 59. Iuliano; credibile igitur Chriſtũ Paulo poſt medium, ſc. anni 38. Iuliani natum, anno videlicet 40. vel 41.

puta anno 36. Iuliano, vt Dion refert, initio facto. In Caſſiodoro certe leguntur hæc diſtincta: *Cenſus*, inquit, *Romanorum ciuium primus Seruius inuenit; mox Auguſtus per orbem ampliauit*. Quod ſi, quod ego puto, diuerſa hæc ſunt; nihil attinebit igitur luſtrum anno 38. Iuliano ex conſuetudine peractum ad deſcriptionem orbis, nouo exemplo factam, in qua Chriſtus recens natus cum Parentibus Nomen profeſſus eſt.

Adde quod Ioſephus Ant.l.16.c.12.an.38.(nam hoc anno Olympias acta, quam Herodes Romam nauigans offendit.L.1. de bello Iud. c.16.) Titum quendam Syriæ præſidem commemorat: eiq; ſtatim, c.13. Saturninum, & Volumnium ſucceſſores dat. Nullus igitur his annis Quirinio locus. Cenſus itaq; luſtri generalis, non eſt cenſus orbis à Luca dictus. Concinnè tamen dixeris, occaſionem huic iam continuando præbitam ab illo iam peracto.

V. At multò maiorem habet veriſimilitudinem, quod idem Suslyga ad huius argumenti confirmationem affert ex inſcriptione quadam, cuius Plinius lib. 3. cap. 20. meminit, in qua Senatus profitetur, *Gentibus omnibus, quæ à mari ſupero ad inferum pertinebant, ſub imperium Pop. Romani redactis* factã eſſe inſcriptionem illam, *Tribunitiæ poteſtatis XVIII.* (in meo exemplari vitioſe XIIII.) Iam conſtat ex Dione lib. 53. vt & cæteris, Tribunitiam poteſtatem Auguſto decretam eſſe Iuliano XXIII. V. Cal. Iulii (vt eam ſcilicet Cal. Ian. anni ſequentis more omnium magiſtratuum Romanorum iniret; quia Capitolini faſti ab his eam numerant.) Igitur additis completis 17. ad 24. Iulianum currentem, oſtenditur annus labens Iulianus 41. gloriationis tam ſplendidæ. Quod ſi connumeretur annus decretæ poteſtatis (Tacitus enim *continuatam ait per annos ſeptem & triginta*, quo nomine cum annus 59. fuerit vltimus, annus 23. neceſſe eſt ſit primus) igitur decimus octauus in Iulianum 40. incidit. Poſt hunc igitur annum, veriſimile eſt, Iani templum, quod anno 36. ex decreto fieri non potuit, clauſum, cenſumq; Orbis Romani, qui eodem anno 36. ab Auguſto erat inſtitutus, hoc anno denique peractum fuiſſe.

V. Anno 40. vel 41. Iuliano Romanis altũ ocium ad deſcriptiones orbis faciendas.

Tunc igitur, vel tãdem Ianus clauſus, deſcriptiones peractæ: ſub quib. Chriſtus natus.

Hæc itaque, etſi ad hunc modum habent, & omnino Quirinius anno etiam 36. Syriam prouinciam tenuit, non tamen video, quid Ioſephus peccauerit, qui poſt Archelaum relegatum anno ſc. 51. Iuliano in hæc verba de hoc Quirinio ſcribit: *Cæterum ditione Archelai contributa Syriæ, miſſus eſt illo à Cæſare vir Conſularis Quirinius, qui cenſum ageret per Syriam, & ipſius Archelai domum venderet*. Et initio lib. 18. Interea

De cenſu altero Quirinii quo deſcripſit ſolam Iudæã, nato iã Chriſto.

terea Quirinus Senator Romanus per omnes honorum gradus ad consulatum vsque provectus, & imprimis clarus, à Cæsare mittitur in Syriam, vt Iura populis redderet, facultatesq; censeret omnium. Quid hic dicitur, quod Iosephi fidem vocet in dubium? Num quia censum peractum in Syria dicit, Christo iam nato? At verum dicit, si voce πρώτη pro nomine vtaris, fatetur id Euangelista noster, propterea dicit, *illum censum*, sub quo Christus natus, *primum à Quirinio peractum*, innuens, & alterum ab eo peractum: Etsi ego malo Græcismum agnoscere, in Nomine πρώτη, pro aduerbio πρῶτον.

Quæ Iosepho circa hunc Quirinium obiici possint.

An illud male, quod Consulatus Quirinii meminit quasi nuperæ rei? At hoc non dicit Iosephus, nuper fuisse consulem, sed laudat Viri industriam, qui per omnes honorum gradus ad consulatum vsq; fuerit euectus. Causam commendationis, ni fallor, Tacitus insinuat, nouitatem hominis, & municipalem originem.

An forte in contrarium aliquis pugnabit, negaturus præsidem Syriæ fuisse Quirinium antea, eo quod Iosephus huius dignitatis iam non meminerit? At neque meminit eius, quod cum C. Cæsare anno 49. biennio scilicet ante in Syria fuerit, quæ res præcipuam illi Viro dignitatem circumdederat. Consulatus commemoratur non tanquam postrema dignitas, sed tanquam suprema. Sic enim Iosephus & de Saturnino loquitur: *primus* inquit *Saturninus vir consularis, multisq; defunctus honoribus protulit sententiam.* Ecce tacet hic inter dignitatis axiomata, quod sit Syriæ præses; Ne cædem quidem infantum, Macrobio notum, commemorat, seu quia clam habitum consilium facti, nec in acta Herodis relatum, nec à Nicolao Historico, Iosephi authore, commemoratum, seu quia querelæ miserarum matrum, quæ omnes iam erant mortuæ, ad Iosephum non peruenerant, ne ad Macrobii quidem ætatem peruentura notitiâ rei, nisi dicterio Augusti, scito & arguto fuisset excepta. Nec enim probo insimulationem Suslygæ, quasi rem cognitam Iosephus dissimulauerit. Patiantur quæso homines, & Iosephum, quæ profitetur scire, & quædam interim, quæ tacet, ignorare; vtraque vero vera interim esse.

Cur Iosephus cædis infantū non meminerit.

An Quirinius anno 51. successerit Quintilio Varo.

Sed hic forte Iosephus tenetur, quod Q. Varo successorem dat Quirinium anno 51. Iuliano, cum Varus ad annum vsq; 54. in Syria manserit? Primum quæro, quis hoc affirmet? Dion aiunt, anno demum 54. Varum habet in Germania. Quasi vero ab anno 51. non Romæ, aut in ipsa etiam Germania degere potuerit, aut quasi de

Varo

Varo necesse sit, nos illud vsurpare, Venit, Vidit, Victus & Occisus
est. Varus in pacata Germania, vt putabat, degens, materiam Dioni
nullam præbuit nisi clade sua, quæ ei per insidias obuenit anno illo
54. Iuliano. Deinde quid prohibet etiam manente Varo, vel etiam
alio aliquo Syriæ præside, Quirinium mitti ad constituendas prouin-
cias cum ampliori potestate, (quod l. 18. Iosephus dicit) vt olim A-
grippas, vt C. Cæsar filius, vt Augustus ipse: quibus in Syria præsen-
tibus, frustra præsides prouinciæ è conspectu, honoris puto causa, a-
mouentur. Imo quid prohibet Quirinium solius census causa (cuius
Iosephus disertè meminit) mitti, vt perficeret in Iudæa anno 51. quod
inchoauerat anno 36. & fortasse pauculas aliquas controuersias in-
ter locorum præsides dirimeret. Nulli ne vnquam legati Cæsaris,
nulli Procuratores (quod officium Iosephus Quirino lib. 17. assi-
gnat) missi sunt ad ipsos præsides? Numquid Pedaneum, qui legatus
erat, ipsi tolerant pro præside, quod necesse non est; Legatus fuit, etsi
Iosephi interpres ipse officia hæc confundit in Saturnino, sententi-
am dicente in concilio Beryti. Et Volumnius cum Saturnino præ-
ses, cum Olympo procurator, solitarie vel magister militiæ vel Pro-
curator dicitur; nisi diuersi fuerint & hîc, eodẽ nomine. Diceretur i-
taq; Quirinius in Syriã missus, nõ vt Syriæ præses, sed quia Iudæa pars
Syriæ, cuius populis iã fisco Cæsaris adiungendis iura sua constitueret.

Ac cum hic de Iosepho sermonem finiturus sim, duo alia diluam,
quæ ad fidem eius labefactandam afferuntur.

Quæ Iosepho obiiciuntur de alio Varo.

Primum existimant pugnare Iosephum secum ipso, quod Varum
quendam, in prouinciis Iudææ conterminis Præsidem post annũ Iu-
lianum 18. nempe post primum Agonem Actiacum (lib. 1. de bel. c.
15. & Ant. l. 15. c. 12.) commemoret: Quintilium vero Varum Satur-
nino successorem det in Syria anno 42. Primum Varus iste, non præ-
nominatur Quintilius. Quid si ergo alius hoc nomine, & nomina-
tim Varus ille bis captus in Philippica Ciceronis, tunc temporis præ-
fuit Syriæ? Aut quid impedit, eundem esse Varum, qui 23. annorum
interuallo bis Præsidem agat Syriæ. Res est eiusmodi, vt inde nil te-
merè sit suspicandum.

Sphalma scriptorium in Iosephi Codice inesse conuincitur.

Sed fortius Iosephus premitur ætate Herodis, qui cum dicatur
mortuus Septuagenarius, annis 45. antè, tantum habet annos 15. Hic
Suslyga respondet, ætatem annorum 15. contra mentem esse Iose-
phi, vt qui ferè decennio anteà Herodem, Romanorum nobilissi-
mo familiariter notum exhibeat, quod de puero 5. vel 6. annorum
dici

dici non possit: mendum igitur esse scriptoris peruetusti, qui 15. expressit, cum 25. essent scripta. atque hoc idem ego quoque facile credo.

VI. His satis euidentibus argumentis de anno 40. vel 41. Iuliano Christi Natalitio, addit Suslyga etiam speciosum hoc: quod si quid ex Iosepho colligi potest de censu & de fama publica nati Messiæ, totum id ab eo refertur in annum proximum ante Herodis excessum, annum scilicet 41. Iulianum.

VI. Christus sub censu natus, at paulo ante excessum Herodis Iosepho alludente census peractus, Saturnino præside Syriæ. Ergo natus an. 40. vel 41. Iuliano.

Etenim sublatis Herodis filiis Alexandro & Aristobulo, cum iam antipater tertius filius doli machinator, furiis agitatus vltricibus, cogitaret ad Cæsarem profugere (id autem non plus vno anno fuit ante mortem Herodis, vt supra ex serie historiæ demonstratum) commemorat Iosephus lib. 17. C. 3. dissidiorum, in Regia Herodis domesticorum occasionem, inter cæteras etiam hanc. *Cum tota gens Iudæorum Regi & Cæsari fidem suam iureiurando obligasset* (quæ verba Suslyga non obscurè traducit ad censum tunc actum) *Pharisæos, numero sex millium, non iurasse*, quod fiduciam in iis arguit, sparsi rumoris de vero Rege Iudæorum iam nato, *iisque mulctatis ob hoc æris grandi summa, vxorem Pheroræ, qui frater erat Herodis, mulctam persoluisse: Eosque prædicasse, decretum esse Deo, regnum ablatum ab Herode, eiusque progenie* (audis Matthæum, conturbatus est Herodes, & Ierosolymæ cum eo) *transferre in Pheroræ progeniem. Itaque Herodes multos ex hac conspiratione interfecit:* Videat Suslyga, an & infantes Bethlehemiticos. Inter cæteros *Bagoæ Eunucho hæc spes erat facta, appellatum iri parentem, & benefactorem Regis, quem destinarent Vaticinia; prosperè enim cessura nouo Regi omnia, constabilita successione prolis legitimæ.* Sic enim verisimile, interpretatos Vaticinia, semen eius in æternum manebit, & regnum eius in æternum non dissipabitur. Qui rumores cum congruant cum Pastorum, Magorum, Pharisæorum apud Herodem, Simeonis & Annæ prædicationibus: credibile est eundem esse annum, & quo hæc facta, & quo natus Christus, annum igitur 41. Iulianum. Perpende igitur hunc Iosephi & Lucæ Euangelistæ consensum plurimum fidei conciliare cum historiæ tum etiam anno: neuter enim alterum tanti facit, vt in eius gratiam ista fingeret; & proculdubio neuter alterum nouit.

VII. Christo nato sparsus rumor de Rege Iudæorum nato. At Saturnino Syriæ præside paulo ante Herodis excessum sparsi rumores eiusmodi. Tunc ergo anno sc. 41. vel 40. Natus Christus.

VIII. Infantes deleti sub Saturnino vel Varo.

VIII. His argumentis & hoc adde. Testis est Macrobius perlatum ad Augustum, Herodem inter pueros, quos in Palæstina infra bimatum

Ergo Christus paulo ante, anno igitur 40. vel 41. natus.

matum iussisset occidi, interfecisse & filium. At filium Herodes occidit vnum Antipatrum anno 42. paulo ante obitum, duos anno 41. damnatos, illos Saturnino, hunc Varo Syriæ præside: Christo vero nato testatur Matthæus bimulos occisos. Natus igitur Christus circa 40. vel 41. Iulianum. Si dicas, vera dixisse Macrobium, dum infantes cum Herodis filiis cæsos affirmat, sed errare Iosephum in tempore vtriusq; facti: perpende, quam hæc facile redargui potuerint à familiis præsidum, quorum mentio immiscetur.

IX. *Veterum quorundam patrũ calculus de anno 40 & 41 Iuliano.*

IX. Nec nullos ex Veteribus inuenit Suslyga, hunc eundem Natiuitatis Christi annum tradentes, iisq; characteribus partim historicis, partim astronomicis insignientes, quos non potest alius, quàm Iulianus 40. pro conceptione Ioannis Baptistæ, & 41. pro Natiuitate Christi suscipere. Quæ omnia vide, si placet, copiosius apud authorem. Mihi enim ea solum argumenta visum est producere, quæ vel confirmari, vel aliter informari, vel ad meum institutum traduci potuere, qui nulla hæsitatione contendo. Herodem anno Iuliano 42. mortuum, anno vno citius, quàm Suslyga dixit: vnde & ætati Christi non leuibus coniecturis apud Suslygam adhuc vnus deesse videtur. Sententiam meam dicere volui; si quis me depræhenderit errantem, hunc obsecro, vti ne me celet, rogatus, cui ego non rogatus hæc vltro suggero.

Summa disputationis:

Mens Euangelistæ: Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη μὲν ἐγένετο Κυρηνίου τοῦ Συρίας ἡγεμονεύοντος, ἀλλ' οὐκ ἐδυνήθη διατελεῖσθαι τότε, ἀποστάντων τῶν ἐθνῶν ἕως τοῦ Σατουρνίνου ἡγεμονεύοντος: τότε δὴ καὶ ἀνεκαινήσατο ὑπ' Αὐγούστου, καὶ διεπεράχθη. Anno itaque 41. Iuliano, Augusto XII. & Cornelio Sylla Coss. qui erat 40. à cæde C. Cæsaris, & initio Octauiani Augusti, 27. à pugna Actiaca, cuius æstate iniit annus IV. Olympiadis CXCIII. Sentio Saturnino præside Syriæ, qui censum Romani orbis vniuersalem, Augusti iussu ab antecessore Quirino institutum, pridemque inceptum, sed postea intermissum, tunc per Iudæam, & Galilæam peragebat: Anno 36. Imperii Herodis à renunciatione 33. à captis Ierosolymis, seu 6. Ianuarii, seu 19. Aprilis, seu 19. Maii, seu Septembri, siue denique 25. Decembris, sequente vel antecedente. Natus est Christus in oppido Bethlehem, ad quem intra quadragesimum diem venerunt magi, cum stella ante annum, vel biennium fere, anno scil. 39 vel 40. in coniunctione magna effulsisset. Magi Christo adorato. vbi non reuersi ad Herodem. domum alia via perrexerunt; Christus

infans bimestris deportatus est in Ægyptum. Herodes vero paulo post, crebrescentibus rumoribus de nato nouo Rege, conspirantibusque hac persuasione Pharisæis cum Regis domesticis; conquisiuit infantes infra bimatum in territorio Bethleemitico, easque iugulauit, & quidem (si Christus 6.Ian. anno 41. vel 25.Decembr.anno 40. natus) eodem fortassis tempore Alexandrum & Aristobulum suos ex Mariamme Asmonea filios adiunxit infantibus comites, quod Macrobius innuit. Vel perpetrauerit Herodes hoc immane facinus in pueros innocentes paulo post necem filiorum, quando de quibusdam Pharisæis noua consilia agitantibus supplicium sumpsit.

Infanticidium hoc vel studio Romanorum velare, vel licentiam à præside Syriæ, aut ab ipso Augusto impetrare potuit, hoc prætextu, quod oraculum de rege Iudæorum vtique vanum quidem sit, non tamen contemnendum in vulgo tam mobili, in prouincia limitanea, tam firma Iudæorum persuasione, vt quorum doctissimi non vererentur hoc oraculum Regi ipsi reuelare; tanta sectæ, vel ipsis regibus formidolosæ authoritate apud vulgus; tanto consensu externæ famæ per Orientem cum domestica, *fore vt valesceret Oriens, & profecti Iudæa rerum potirentur*, ipsum scilicet Romanum imperium sibi subderent, tanto studio rerum Parthicarum, tot Myriadibus Iudæorum, trans Euphratem habitantibus, vnde venisse Magi existimantur; cum hæreret in hominum memoria, quantis damnis ante annos triginta fuerit affecta Syria à Parthis, Antigonum in Iudæam restituentibus. Nec difficiles Romanos fuisse, par est credi, vt quibus more patrio licebat tollere, educare recens natos liberos, pro libitu; quique ante annos sexaginta circiter, Cicerone & Antonio Coss. ob causam plane eandem, *cum prodigium, authore Iulio Maratho, Romæ factum esset publice, quo denunciabatur, Regem populo Romano naturam parturire*, Senatusconsulto cauerant, *vt nemo, qui eo anno natus esset, educaretur, et si paucorum, qui grauidas vxores habebant, intercessione factum*, ne id ratum haberetur.

Herodes cum filiis, ac forsan & Christo nato, annũ vnũ & paulo amplius superuixisset; anno 42. filium Antipatrum, cuius fratrum necis authorem, & instigatorem præcipuum, ideoque exosum omnibus, conuictum etiam coram Quintilio Varo destinati Parricidii, potestate animaduertendi ab Augusto impetrata, per Satellitem occidit, 14. diebus ante pascha, atq; (si anni 41. 25. Decembris

bris Christus natus.) eodem tempore & infantũ cædem adiicere potuit, quia Macrobius vnius tantum filii meminit, cum infantibus occisi.

Quinq; diebus post, circa 2. scilicet Aprilis, mortuus est Herodes Hierichunti: Cui⁹ filii Archelaus, Herodes, & Philippus Romã nauigantes æstate sequente à Cæsare August. regnũ ꝓ se quisq; petebant, præsidente in iudicio, iussu Patris Augusti, C. Cæsare filio; erat enim ante bieñium *à patre in forum deductus, vt interesset consiliis publicis*, quod Augustus ipse prodidit, in lapide Ancyrano. Augustus auditis filiorum Herodis postulatis, mora nonnulla interposita, tandem Archelao dimidium ditionis Herodianæ sine regio titulo, Herodi Galilæam, Philippo Trachonitidem assignauit, itaque circa autumnum anni 42. in suam quisque ditionem concesserunt, easque excoluerunt. Tunc Iosephus diuinitus edoctus, puerum Iesum nondum bimum, adhuc recenti fama successionis filiorum Herodis, quam in Ægypto nondum acceperat, vel (vt Epiphanio quid tribuamus) biennio post, rebus iam firma pace compositis, fere quadrimum, ex Ægypto reduxit, concessurus in Iudæam, suam patriam. Sed cum Archelaum Patriæ suæ dominũ metueret, ne codicillos haberet à patre relictos, aut parentis consiliorum circa cædem infantum particeps, (vt quem Herodes successorem testamento instituerat) per emissarios admoneretur de reditu Iosephi Mariæ Iesu pueri fugitiuorum (quid enim si Herodes infantes conquisiturus tabulas census adiuit? quomodo tunc sperare potuit Iosephus suorum nomina fefellisse?) maluit in patria Mariæ Nazareth Galileæ, sub Herodis Tetrarchia considere. Christus officium inchoauit, accepto baptismate, anno 15. Tiberii, Iuliano 73. annos natus 32. vel paulo plus, itaq; quasi tricenarius communi formula loquendi. &c.

Desunt igitur nostræ æræ, qua hodie vtimur per Europam, anni minimum quatuor, & fortassis omnino quinque. Itaq; quem numeramus 1606. quo ista scribo, is est vel 1610. vel. 1611. Nemo tamen qui sapiat, propterea suaserit vsitatam tot sæculis æram deponere; sufficit, vt sciamus initium eius sumi ab anno quinto vel sexto ætatis Christi.

FINIS.

CVM in ſuperioribus ex Ioſepho anxie conquiſiſſem exempla, quibus probabatur, annos Regum & Imperatorum à Ioſepho in ſpacia diſtingui per Romanos Conſules, ſic vt præter primum omnes anni à Cal. Ianuarii inchoentur, iamque exemplar libelli mei tranſmiſſum eſſet ad Typographum: accidit paulo poſt, vt inciderem in lectionem belli Iudaici, quod cepit anno 12. Neronis menſe Maio. Lib. 11. C. 3, anno Iuliano 110. quia Paſcha eius anni fuit 8. Aprilis. L. 7. cap. 12. & quia ſeptima Septembris Sabbathum l. 11. c. 18. quod non poteſt eſſe niſi Iuliano 110. Quod exemplum adeo eſt clarum, vt faces accēdat in meridie, qui plura conquirit exempla. Nam Nero imperium iniit 13. Octobris anni Iuliani 99. vt conſentiunt omnes. Ergo 13. Octobris huius anni 110. finiebatur demum vndecimus. At Maio præcedente numeratur iam duodecimus, quod non aliter verum, quam ſi 99. ſit primus, menſium non plus duorum ſemis: cum 100. vero Iuliano ſimul incipiat ſecundus Neronis. Fitque hoc pacto, vt quamuis Nero non diutius 13. annis ſolidis & præterea menſibus octo imperauerit (vide Scal. lib. 5. & Ioſephum Lib. 5. cap. 6.) tamen Ioſephi numeratio ad vſque quindecimum perueniat; ſi quis numeros continuet.

Et quia Scaliger f. 439. turbatur huius axiomatis neglectu, & obſcuritate textus Ioſephi: ſimul Ioſephum de eo excuſat, cuius ille reus fieri non potuit; quaſi peſſum eunte Rep. Iudęorum, merito tūc demum ſcilicet à Iudaico computo defecerit: exhibeo igitur in tabella diſpoſitionem hiſtoriæ Ioſephi annorum quinque vltimorum.

Iulia-

Iuliano. Neronis
110. 12. ——Paſcha 8. Aprilis. Prodigia.
Initium belli, cum Cæſarienſes Iudæi cauſa ceci-
diſſent, menſe Maio. Clades Ceſtii Nouembri.
111 13. Veſpaſianus in Syriam miſſus Galilæam per to-
tum hunc annum multis laboribus ſubegit. Paſcha
29. Martii, ex analogia.
112. 14. Cum Ieroſolymitæ grauiſſimis ſeditionibus iacta-
rentur: Romani toto hoc anno quieuerunt lib. 5. c.
2. Latrones igitur Maſſadenſes Paſchate (quod fu-
it 16. Aprilis ex analogia cæterorum annorum)
occupantur Engaddi lib. 5. c. 3.
Iuliano Neronis
113. 15. ——Paſcha 4. Aprilis ex analogia. Suslyga
ait traditum à Ioſepho, quod inuenire
non poſſum.
Vindex à Nerone defecit. Veſpaſianus quarto
Martii Gadara lib. 5. c. 3. indeque cætera præſidia
circa Ieroſolymas occupat. Iulio menſe audit, Ne-
roni mortuo ſucceſſiſſe Galbam. Primi ergo 5½.
menſes huius anni reputantur pro 15. Neronis.
114.—1.——Ianuario Galbam de imperio deiicit Otho, A-
prili Othonem Vitellius. Paſcha 25. Martii, Iulio
Veſpaſianus rapit imperium, bellumq; infert Vi-
tellio. Hic ergo primus eſt annus Veſpaſiani, vſq;
ad Cal. Ianuarias.
115.—2.——Ieroſolyma expugnata, cum Paſcha fuiſſet 14.
Aprilis, Anno 2. Veſpaſiani.

Cum ergo videas Iuliano 110. numerari Maio menſe, Neronis 12. ne putes, ſequente 13. Octobris, qui Neroni fuit Regni natalis, nouum inire annum; ecce ſequenti Nouembri adhuc 12. Neronis: lib. 11. c. 24. Ac rurſum ne pu-

tes

tes ſupra menſe Maio vitioſe 12. ſcriptum pro 11. Ecce Iulio ſequentis anni 111. Iuliani, iam Neronis 13. lib. III. c. 13. Certiſſima igitur hæc ratio computi.

II. Admonitio.

Iamq; non tantum exemplar, ſed hæc ipſa quoque præmiſſa admonitio erat perſcripta: cũ ecce ocio dato in partem ſecundam libelli Laurentii Suslygæ incido; ibiq; pag. 28. Annotatione 14. non tantum hoc ipſum Axioma, quod tot exemplis defendo, ſed & hoc ipſum exemplum de anno 12. Neronis inuenio. Ait probari regulam hanc ex Triumphalibus Tabulis Capitolinis, Diodoro Siculo, Dionyſio Halicarnaſſeo, S. Ieronymo, Euſebio, deniq; omnib. hiſtoricis. Si vel ego hæc ante legiſſem, lectaq; tenuiſſem; vel Suslyga ipſe regula hac ſua in annis Herodis fuiſſet vſus, fieri potuiſſet operæ compendium. Nunc quid reſtat, niſi vt & ego ſuſpicionem fraudis deprecer, potiusq; pulchrum illud inculcem, diuerſis eodem conuenire viis: & vt Laurentius Suslyga ſuismet regulis ſeipſum edoceat, Herodẽ mortuum non 43. ſed 42. Iuliano: itaque de die Natalitio Chriſti de nouo deliberet: quem equidem ille à Ioſepho Scaligero productus ἐνδελεχισμός, anno 40. Iuliano in Iunium vel Decembrem, anno vero 41. in Aprilem vel Octobr. refert ab Encæniis Macchabæi accerſitus: ab anno vero 2. Monarchiæ Cyri, tantum 5. diebus aliter.

FINIS.

